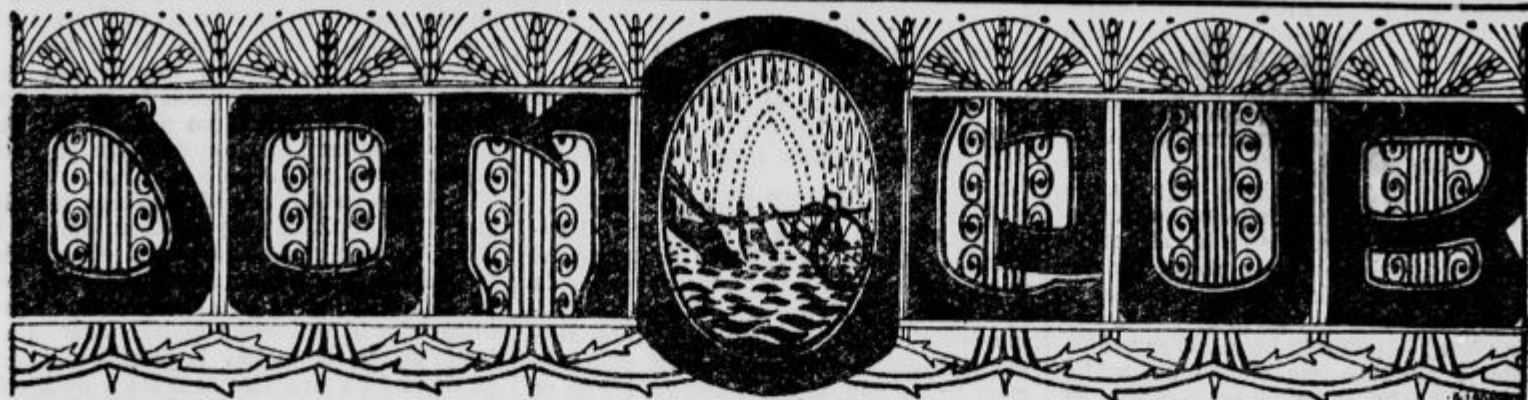

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Velik govor dr. Korošca.

V četrtek, dne 11. decembra se je vršil v Celju zbor zaupnikov SLS. Na celnem zboru je vladala taka enodušnost in navdušenje, kakršno more dati le zavest: gre za obstoj in svobodo Slovenije. Od turških časov ni bila Slovenija še nikdar v tako hudi in neposredni nevarnosti, da s svojim gospodarstvom, jezikom in s svojo kulturo izgine z zemeljskega površja kot danes. Ta zavest je danes prešla Slovencem v meso in kri. Zato tako enotna fronta proti jančarjem — Zerjavovim liberalcem, ki so prevzeli vlogo iskariotov nad lastnim ljudstvom, ki jih je zredilo.

Dr. Korošec, ki dosledno, vztrajno in junaško vodi boj za Slovenijo, za njeno premoženje, ki ga grabijo državni tatovi s pomočjo Zerjavovih liberalcev, za njen jezik, katerega so zalajili Zerjavovi jančariji, je viharno pozdravljen imel na zboru zaupnikov naslednji znamenit govor:

DRŽAVNI TATOVI NAJ ROPAJO SE NAPREJ!

Dovolite mi, da najprej v par kratkih stavkih podam sliko sedanjega političnega položaja.

Večina narodne skupščine je morala, ne da bi se v parlamentu samem zrušila, od dati vlado manjšini. Da si manjšina pridobi večino, moramo v volitve. To je samo zunanja oblika postopanja. Stvarno in načelno pa to neustavno, neparlamentarno in vsled tega revolucionarno postopanje znači: Večina naroda si želi sporazuma, poštenja, reda in mira. Do tega ne sme ali še ne sme priti! Naj se nadaljuje politika nadvlade, izkoriščevanja, nezakonitosti in mržnje. Vsled tega na volišče!

KAKSNE BODO VOLITVE?

Kaj je sedaj mogoče? Ako bodo volitve kolikor toliko svobodne, smo si v vseh taborih na jasnem, da dobi bivša parlamentarna večina dne 8. februarja zopet večino. Nisem stišal v nobeni stranki človeka, ki bi o tem dvomil. Politika sporazuma in borbe proti korupciji se bo potem nadaljevala, a razširila se bo v pravo, da si zajamčimo absolutno spoštovanje narodne volje.

Ako pa volitve ne bodo popolnoma svobodne, je vkljub temu več kot verjetno, da

bo narod vendarle volil po svojem svobodnem prepričanju. Gotovo je, da je narod toliko dozorel, da si ne da od nikogar več komandirati, vsaj v svojo škodo ne. Ako pa bi nastopilo celo tako nasilje, da bi narod ne mogel niti izraziti svojega svobodnega mišljenja, potem seveda bodo nastale pri sporazumnih strankah povsem nove smeri glede nadaljnje politike. O tem govoriti danes, se mi zdi prezgodaj, a mislim na to že sedaj ni prezgodaj. Toda to ne velja samo za nas, nego tudi za one, ki so do danes premalo mislili.

S politiko, kakor se je započela s sedanjo vsiljeno nam vlado in vsiljenimi volitvami, se torej narod tira v nove izredno težke notranje borbe. In to v vsakem slučaju, najsi bodo volitve magari bolj ali zelo nasilne. Mi si ne želimo takih borb, toda ako se nam uslijo, bomo znali storiti svojo dolžnost, da se bo enkrat tudi v naši državi ozračje popolnoma razčistilo. Samo čim prej, tem bolje! Kajti narod težko čaka, da se lahko zopet v miru in redu nemoteno razvija.

KAJ HOČEMO SLOVENC?

Mi Slovenci ne zahtevamo ničesar, kar bi bilo proti zdravi pameti, ali proti obstoju države. Mi zahtevamo svoje prirodno pravo. Nič več, nič manj! Mi se zavedamo svoje slovenske narodnosti in se hočemo kot slovenski narod v tej državi svobodno izživeti. O tem se z nami ne da več razpravljati, v tem oziru so za nas razprave končane. Samo o tem se da razgovarjati: Kako se da to uresničiti? Mi smo za polnopravni, prijateljski sporazum s Hrvati in Srbi. Ako zna kdo drugo, boljše pot, naj nam jo pove! Glavno je in ostane za nas, da se omogoči Slovencem v državi vsestransko samostojno življenje. Ali se oblika te samostojnosti imenuje slovenska republika ali federacija ali avtonomija ali oblast ali srez ali kar hočete, o tem bo sporazum med pametnimi in treznimi brati prav lahek. Le stvarno avtonomijo, stvarno samostojnost nam dajte!

PREKMURJA NE DAMO!

Meni se je zdelo potrebno, da to zopet javno poudarimo, ker se vedno znova po-

zabljajo te temeljne resnice. G. Prepeluh je dolgo pisal in izdal »Avtonomist« in pričakovali bi, da vsaj on zna, kaj je slovenska avtonomija. Pa smo se zmotili in to dvakrat zaporedoma. K slovenski avtonomiji računamo v zemljepisnem pogledu tudi Prekmurje, a Prepeluhovi politični krušni očetje pa je hočejo za Hrvate, ki ga ne damo!

BRAT VSAKOMUR, A PODLOŽNIK NIKOMUR!

Nadalje si predstavljamo slovensko samostojnost tako, da bomo mi Slovenci za se, da bo naše središče bela Ljubljana, a sedaj čujemo naenkrat, da bi morali pod Hrvate in imeti Zagreb za središče. Mi Slovenci odločno izjavljamo: brat vsakomur, Hrvat in Srbi, a podložnik Nikomur! Za greb nam je mil in drag, a Ljubljana je ljubljena naša matuška. Kdor tega ne razume, ne razume slovenske duše, je zgubil živo zvezo s slovenskim narodom, je postal pripraga Radičevega voza na Slovenskem. Mi se že tudi skoro dve leti sporazumevamo v važnih političnih vprašanjih z Radičevci, a smo pri tem vedno ostali samostojni, neodvisni, ne prodajamo ne slovenskega ponosa, ne slovenske zemlje!

**MILO „GAZELA“ ODEHTA
PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI**

vse manjvredne, cenejše izdelke.
DOBITE GA V VSAKI TRGOVINI.

MONARHIJA IN REPUBLIKA.

Ker sem že pri Prepeluhu in Radiću, naj povem tudi svoje misli o monarhiji in republiki. Da je število republikancev v naši stranki po zadnjih dogodkih v Belgradu zelo, zelo naraslo, je nepobitno dejstvo. A kar se tiče našega načelnega stališča, smo ravno v Celju že enkrat rekli, da smo pristaši čistega demokratizma, to je, da neovirano vlada v državi narodna volja. Volja slovenskega naroda je sedaj: samostojnost v državi! Nihče nima prava, da nas v tem oziru ovira. In če nas ovira, naj si sam pripiše posledice! To je bilo naše stališče večraj, je danes in bo ostalo za vedno. Radić je preteklo leto menjal monarhijo in republiko, kakor bolnik svoje perilo. Mi svojega stališča glede narodne volje ne bomo menjali! To bodo videli vsi, ko pride do revizije ustave, kjer bomo zahtevali, da se z jamči neomejeno pravo prvemu suverenu v državi, narodni volji. O Prepeluhuvent republikanstvu pa ni vredno zguoljati besed. Ko je bil še socialdemokrat in bil tako močan, da je imel celo tri ali štiri ministre, so se mu tresle hlačice in si ni upal naskočiti monarhije. Ne verjamemo, da bi si sedaj upal, ko ne bo imel niti toliko poslancev.

VLADA PAŠICEVIH GENERALOV.

Glede nadaljnjega razvoja naših političnih razmer čujemo, da bo navsezadnje, ako ne bomo pri sedanjih volitvah pred nadvlado in korupcijo poklekili, na tla, prišla vojaška diktatura. Mi na tako grožnjo niti nismo in svarično odgovarjamo: Vojaške diktature so, kakor zgodovina kaže, začetek konca. Diktature so za narode neuporabne, a nevarne niso. Vojaštvo je vzeto iz naroda, je plačano od naroda, zato nima nihče prava, se z njim igrati proti narodu.

ODREZATI NAS REČEJO?

Se eno grožnjo moramo zabeležiti. Pravijo nam, ako ne boste pokorno služili velehrskemu nadvladi in pustili pri miru velikih tatov, civilnih in necivilnih, potem bomo vas Slovence in Hrvate odrezali, amputirali in vas izročili za podložnike tujim državam! Ako bi mi hoteli Srbe pri Savi in Drini odrezati, bi vse ugotavljalo: to je veleizdajstvo! Ako se take besede o amputaciji Slovencev in Hrvatov čujejo celo iz ust, iz katerih se nikdar ne bi smele slišati, potem je to vse v redu. Tudi tukaj dvoja mera. O amputaciji lahko rečemo: ni v našem programu, a se je ne bojimo. Pač pa opozarjamo, da je amputacija ravno tako kakor diktatura dvorezen nož. Kajti pri amputaciji bi škarije za razrezavanje gotovo ne bile ne v velehrških ne v slovensko-hrvatskih rokah.

POT DO MIRU V DRŽAVI.

Našo državo krmarijo sedaj prestari in prenervozni ljudje, zato pa to nemirno hlastanje po nekih izrednih sredstvih, kako ozdraviti našo državo. In samo eno sredstvo je: Sporazum med brati! Pustite volji naroda svobodno pot! Narodi se med seboj ne sovražijo, nimajo želje se medsebojno tlačiti in izkoriščevati, nimajo volje si drug drugemu odrekati jezik in narodnost. V njih živi ljubezen, ki vsakemu priznava

svoje. Duh pomirljivosti je v narodih in temu duhu je treba pomagati do zmage. Pri teh volitvah mora pasti odločitev, kdo je za narodni sporazum in kdo je za nadaljnjo podpihovanje narodne mržnje. Velika sreča za državo bi bila, ako bi vihar ljudske nevolje odstranil vse, ki mu ne pustijo priti do miru in sprave!

VOJAŠTVO IN SLS.

O vojaštvu mi je treba še enkrat govoriti. Z ozirom na vojaštvo dobivamo od dveh strani očitania: eni nam pravijo, da smo militaristični, a drugi, da smo protimilitaristični. Prvi očitek, da smo militaristični, je hudobno podtikanje. Pod militarizmom se razume navadno dvojno: ali da se daje vojaštvu vpliv tudi na notranjo in zunanjo politiko, ali da morajo narodi oboroženi od pet do glave s krvjo reševati svoje medsebojne spore. Niti v enem niti v drugem smislu nismo militaristični. Generalom pravimo: proč roke od politike, a glede medsebojnih odnosov z drugimi narodi smo mi za mirno sožitje vseh narodov, za nekrvavo razsodišče in za najdalekesežnejšo razorožitev, v čemur edinem vidimo možnost, da se rešimo finančne katastrofe in ž njo gospodarske ter kulturne. Naš protimilitarizem pa obstoji v tem, da zahtevamo za vojsko zdravo in zadostno hrano, primerno obleko, lepo ravnanje, domače podnebje, enakopravnost in znesljivost napram oficirjem slovenske in hrvatske narodnosti, pravičnost brez vsakega protekcijonizma in korupcije v celi vojaški upravi. Ako je to antimilitarizem, ta očitek z velikim veseljem sprejemamo na svoja pleča. Mi pač na vsako stvar gledamo pametno in trezno, a tega omejeni ljudje ne razumejo, pokvarjeni pa nočejo razumeti.

SAMO DRŽAVNI TATOV LAHKO ZIVE.

Kdor je za vedno rastoči militarizem, za vedno večje oborožanje, ta ne ve, da pod državnimi terjatvami padajo na tla kmetje, obrtniki in delavci, a da državni prejemki ne morejo tudi uradniškega, učiteljskega in duhovniškega stanu obvarovati večkrat pred največjo bedo. Mi smo sedaj v tem razvoju, da se vsi stanovi, razven državnih tatov in kapitalistov, borijo za svoj obstoj, da se pod njimi majejo tla mirnega, skromnega življenja in da se vsak dan ljudje obračajo v tujino, da najdejo kruh.

SLS — STRANKA ZDRUŽENIH STANOV.

Zato je naše mišljenje, da trpeči stanovi ne smejo danes iti vsak na svojo stran, ampak se stisniti rama ob ramo ter skupno boriti za svoj ogroženi obstanek. In to jim je omogočeno pod streho Slovenske ljudske stranke, kot stranke celokupnega slovenskega naroda.

Ne prikrivamo si, da se v dnevnem življenju nahajajo nasprotja, a naša naloga je, ta nasprotja omiljevati in odpravljati, a ne jih uporabljati za medsebojni boj. Kdor hujska stan proti stanu, ni iz naših vrst. Prepričani smo, da s tem ravnamo v duhu krščanstva, ki z ljubeznijo in pravico spaja vse različne stanovne v višje organizme, v narode in države.

Politika Slovenske ljudske stranke gre in bo šla za tem, da ne razkrajamo socialne zgradbe našega naroda. Nismo stran-

ka samo enega razreda ali enega stanu, kajti razredna stranka že po svojem bistvu ne more biti konstruktivna, temveč mi smo stranka, v kateri najdejo vsi stanovi zavetje, mi smo stranka slovenskega občestva, slovenskega naroda. In za vse hočemo in bomo skrbeli po načelih krščanskega socializma, kakor nam jih je znal udahnniti naš prvi učitelj dr. Krek.

Nismo pa stranka slovenskega naroda samo po besedah, po programu, ampak v istini, v dejanju. Velika večina slovenskega naroda se že nahača pod našo streho. Ni vasi, ni trga, ni mesta, ni stanu, ni poklica, kjer bi Slovenska ljudska stranka ne imela svojih prijateljev in pristašev. Iz tega dejstva pa izvajamo zase sveto dolžnost, da moramo ravno mi od Slovenske ljudske stranke gledati s širjim pogledom na vsakokratno politično situacijo ter jo presojati s stališča celega naroda in ne samo z vidika manj ali bolj ozkega strankarskega stališča.

BESEN BOJ PROTI SLOVENSTVU.

In politični položaj trenutno presojamo tako, da je danes treba visoko držati zastavo Slovenstva. V tem boju se bo odločilo, ali smo na pragu v odprto dvorano slovenske samostojnosti ali pa smo voljni, odreči se svojemu Slovenstvu. Nikdar še ni bil položaj tako resen in tako usoden, ko pri teh volitvah. Poklicane so bile stranke na vlado, ki so si nadele nalogo, da nas z vsemi sredstvi s sladko in pretečo besedo, z denarjem in nasiljem primorajo, narediti križ čez vse, kar je slovenskega. Eoj ni več tih, ampak odkrit, mi smo izzvani na bojišče.

V FRONTO!

Za slovenski narod gre. Nam slovenski narod ni skupina ljudi, ki danes lahko čuti slovenski, jutri nemški, danes hrvaški, jutri srbski. To je narod, ki s svojim jezikom že nad tisoč let ogreva te naše hribe in doline, gore in ravnine, ki na tej lepi zemlji trpi in uživa, plaka in joka, vriska in se raduje. To je narod tisočletne skupne usode, skupnega doživetja, iz kojega ne moreš izstopiti kakor iz kakega bralnega društva in zopet vstopiti, kadar je treba. Ne moreš ga zatajiti, kakor ne svoje domače hiše, očeta in matere. Tisoč in tisoč niti veže ta narod skupaj. Tak narod sam sebe ne more zatajiti!

Za ta slovenski narod se sedaj bje vojska. Kdor ga ljubi, kdor mu je zvest, naj se združi z nami v eno edino slovensko fronto. Ne klerikalci, ne liberalci, ne socialisti, ne komunisti so danes v ospredju, ampak v tem trenutku je na dnevnem redu ves slovenski narod, njegova bodočnost, njegova samostojnost. Nikogar ne odklanjamo, vse vabimo v solidarno borbo za slovensko stvar.

21 poslancev je imela dosedaj naša slovenska stranka. Ako zgubimo le enega, bodo nasprotniki klicali: Slovenci odstojajo od svoje slovenske stvari. Tega vese-

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

lja jim ne smemo pripraviti. Zato pa vsi, pristaši in drugi prijatelji slovenske stvari, dne 8. februarja na volišče!

Kandidati za volivno okrožje Ljubljana — Novomesto.

NOSILEC LISTE:

Dr. Anton Korošec, narodni poslanec v Mariboru.

OKRAJNI KANDIDATI:

Volivni okraj Črnomelj: Kandidat Jožef Nemanjč, posestnik v Želebeju pri Metliki; namestnik Ivan Mihelič, posestnik in trgovec, Stari trg pri Črnomlju.

Volivni okraj Kamnik: Kandidat Janez Strein, posestnik v Kaplji vasi pri Komendi; namestnik dr. Valentin Rožič, profesor v Ljubljani.

Volivni okraj Kočevje: Kandidat Karol Škulj, župnik v Dolenji vasi pri Ribnici; namestnik Franc Terseglav, urednik v Ljubljani.

Volivni okraj Kranj: Kandidat Janez Brodar, posestnik, Hrastje pri Kranju; namestnik dr. Jakob Mohorič, odvetnik v Ljubljani.

Volivni okraj Krško: Kandidat Anton Sušnik, profesor v Ljubljani; namestnik Ludovik Bajec, župnik, St. Janž pri Mokronogu.

Volivni okraj Litija: Kandidat Franc Kremžar, urednik v Ljubljani; namestnik Lovro Jevnikar, učitelj v St. Vidu pri Stični.

Volivni okraj Ljubljana-okolica: Kandidat Franc Smodej, glavni urednik v Ljubljani; namestnik Evgen Jarc, profesor v Ljubljani.

Volivna okraja Logatec in Radovljica (vezana): Kandidat Dušan Sernec, vseučiliški docent v Ljubljani; namestnik dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani.

Volivni okraj Novo mesto: Kandidat dr. Franc Kulovec, profesor v Ljubljani; namestnik Alojzij Vovk, posestnik in ključavničar, Gotna vas št. 11.

Kandidati za volivno okrožje Maribor — Celje.

NOSILEC LISTE:

Dr. Anton Korošec, narodni poslanec v Mariboru.

OKRAJNI KANDIDATI:

Volivna okraja Brežice in Šmarje (vezana): Kandidat Jožef Škoberne, posestnik in župan, Dovško pri Rajhenburgu; namestnik Marko Kranjc, tajnik, Maribor.

Volivni okraj Celje: Kandidat dr. Jakob Hodžar, odvetniški koncipijent, Celje; namestnik Jožef Pišek, posestnik, Medlog pri Celju.

Volivna okraja Dolnja Lendava in Murska Sobota: Jožef Klekl, narodni poslanec, Črensovec; Geza Šiftar, narodni poslanec, Bakovec.

Volivna okraja Konjice in Ljutomer (vezana): Kandidat dr. Josip Hohnjec, narodni poslanec, Maribor; namestnik Jakob Rajh, posestnik, Ljutomer.

Volivna okraja Laško in Prevalje (vezana): Kandidat dr. Andrej Gosar, tajnik Zadrugne zveze, Ljubljana; namestnik Jurij Kugovnik, narodni poslanec, Prevalje.

Volivni okraj Maribor desni breg: Kandidat Štefan Falež, narodni poslanec, Orehova vas; namestnik Hinko Gril, posestnik, Slovenska Bistrica.

Volivni okraj Maribor levi breg: Kandidat Franjo Žebot, narodni poslanec, Maribor; namestnik dr. Andrej Veble, odvetnik, Maribor.

Volivna okraja Mozirje in Slovenjgradec (vezana): Kandidat Vlado Pušenjak, narodni poslanec, Maribor; namestnik Martin Steblovnik, posestnik in župan, Šmartno na Paki.

Volivni okraj Ormož: Kandidat Andrej Bedjanič, narodni poslanec, Obrež pri Središču; namestnik Peter Sadravec, posestnik, Ormož.

Volivni okraj Ptuj: Kandidat Ivan Vesenjaj, narodni poslanec, Maribor; namestnik Zdravko Sagadin, posestnik, Sestrže.

Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo.

Od P P vlade protizakonito imenovani vladni upravitelj Kmetijske družbe za Slovenijo je na včerajšnji dan sklical protizakoniti občni zbor z delegati, izvoljenimi za leto 1923. Zbor je otvoril dr. Spiller-Muys ob pol 12. uri. Bilo je zastopanih 257 podružnic iz cele Slovenije s 348 delegati. Zastopnik SKS delegat Ažman je predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, ki jo je zbor sprejel. Takoj nato se je pričelo glasovanje na dveh voliščih. Istočasno se je volil ves odbor in pregledovalci računov. Glasovanje v splošnem poteklo popolnoma mirno, le na štajerskem volišču je povzročil večji nemir uradnik Ekonoma, Vičič, ki je med udeleženci kot časnikar agitiral za SKS. Ta časnikar je začel surovo napadati pristaše SLS in le treznosti navzočih se ima g. Vičič zahvaliti, da je odnesel iz Uniona celo glavo. V skrutinij so bili imenovani: Anton Umnik, Jakob Jan, Alojzij Jamnik in Ivan Pipan za Kranjsko, Ivan Urek, Miha Brenčič, Josip Skoberne in Ludovik Plavšak za Štajersko. Izid voitev je bil sledeč: Na Kranjskem je bilo oddanih 191 glasov, od teh 118 za listo SKS, 71 za listo SLS, na Štajerskem je bilo vseh glasov oddanih 163, med temi za listo SLS 77, za listo SKS 57. Izvoljeni so bili torej na Kranjskem kandidati SKS, na Štajerskem kandidati SLS. Novo predsedstvo je sledeče: Sanci Ivan, referent za kmetijstvo v Ljubljani, predsednik (SKS), Jarc Evgen, profesor v Ljubljani, I. podpredsednik (SLS), Pipan Ivan, posestnik, Vižmarje, II. podpredsednik (SKS).

Te volitve so jasno pokazale, da so se v boju za Kmetijsko družbo zvezali samostojneži z liberalci. Na samostojni kandidatski listi za Kranjsko je izvoljen izrazit kandidat JDS, Lovro Petovar.

Z veseljem pa moramo ugotoviti vzorno disciplino delegatov somišljenikov SLS. Izmed 73 delegatov za Kranjsko jih je pri-

šlo na občni zbor 71, le dva sta bila nujno zadržana.

Naše stališče k temu občnemu zboru je znano. Mi smatramo, da je bilo sklicanje občnega zbora s starimi delegati nezakonito, da ti delegati v letu 1924. glasom društvenih pravil sploh nimajo nobene volivne pravice več. Da je to stališče popolnoma upravičeno, dokazuje že suho dejstvo, da je bilo med delegati tudi nekaj takih, ki letos niso več udje Kmetijske družbe. Torej niti udje niso, pa volijo najvišje društveno inštanco! Zato smatra SLS včerajšnji občni zbor za neveljaven, novo predsedstvo za SLS ni pravilno izvoljeno, in na tej podlagi bomo uravnali svoje korake proti sedanjemu odboru Kmetijske družbe.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠICEVI cesti poleg hotela «UNION». — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše

z ozirom na višino zneska in odpovedni čas

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker posreduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbne delniške družbe hotela «Union» v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

Za Božič kupujte

MANUFAKTURNO BLAGO, OBLEKE, ZIMSKE SUKNJICE, PELERINE, HLAČE, SRAJCE, MAJCE, NOGAVICE, ROKAVICE, RUTE itd. edinole pri

F. ČEŠNOVAR — LJUBLJANA,

STARI TRG ŠTEV. 16.

ČAJNA ROČKA

„popolni“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

NOVIČAR

d Vrnitev naših ujetnikov iz Rusije. V Split je prispelo 300 naših državljanov, ki so bili med svetovno vojno ujeti na ruski fronti. Pripeljali so se iz Vladivostoka. Kakor pripovedujejo, je v Sanguju še precejšnje število Jugoslovancev, bivših vojnih ujetnikov, ki se vsled pomanjkanja sredstev doslej niso mogli vrniti v domovino. Čez mesec dni se jih menda zopet več vrne.

d Koledar naše Kmetijske zveze je pošel. Kdor ga ni razprodal, naj ga nam takoj vrne. Tudi obračun napravite takoj.

d Pomladek Rdečega križa. Vse sorte se spomnijo. Marijine družbe in orlovsko organizacijo preganjajo po naših šolah, ker hočejo, da se otroci in dijaki brezversko vzgajajo. Zato pa priporočajo sokola, med katerimi je toliko bogokletnežev, brezvercev, surovin, npravnih propalci, da pošten, veren deček ali fant ne more mednje, če hoče duševno zdrav ostati. Sedaj pa je prišel nov ukaz: Na šolah naj se ustanovi »Pomladek Rdečega križa«. Pravi, da ima ta pomladek dober namen. Mi pa vemo, da se pod to lepo obleko skriva brezversko prostozidarstvo, ki hoče v Rdečem križu dobiti prvo in edino besedo. Potem je pa čisto prav, če naši brezverski šolski gospospeje priporočajo pomladek. Starši se za to priporočilo lepo zahvaljujejo in bodo otrokom primerno razložili ta pomladek, tako da tudi v tem ovčjem oblačilu liberalno učiteljstvo ne bo šarilo med otroki krščanskih staršev.

d Stanovanjska zmeda. Z novim letom pride veljavnost stanovanjskega zakona, ki daje veliko zaščito najemnikom, dočim so lastniki hiš v veliko slučajih za vzdrževanje hiše ter za davke morali doplačevati. Zato bodo seveda lastniki hiš ob novem letu deloma povišali najemnine, drugim pa odpovedali stanovanje, s čemer bodo najemniki občutno zadeti. V Ljubljani so se vršili razgovori, da bi se dosegel med najemniki in hišnimi posestniki sporazum, pa se ni posrečil. V Beogradu pravijo hišni posestniki, da ne bodo priznali nobene naredbe in so že okrog 3700 strankam stanovanje odpovedali. Vlada se hoče poslužiti neke srbske postave, da se bo splošna stanovanjska zmeda zabranila vsaj do 1. maja 1925, med tem pa naj bi narodna skupščina sklenila nov stanovanjski zakon.

d Petletnica ljubljanske univerze se je slovesno praznovala preteklo soboto. Liberalni škarioti kot zagrizeni sovražniki vsega, kar je slovenskega, se slavljia seveda niso udeležili.

d Bogokletstva so na dnevnem redu pri liberalni mladini. Te dni so radovljiški orjunci ponoči tako rjovelj po Predtrgu, da so vsi ljudje planili iz spanja. Med rjovenjem so pridno izrekli razna bogokletstva. Ni čuda, če je njihova vsakdanja hrana bogokletni »Slov. narod« in bogoskrusko »Jutro«.

d Sokolska vzgoja. V soboto so imeli liberalni študentje in študentinje ples do ranega jutra — pod pokroviteljstvom go-

spe dr. Žerjavove in dr. Baltičeve. Po plesu so šli študentje k šolski maši. Na kor je prišel eden popolnoma pijan. Pribečevič pa z odredbo priporočja, da naj se dijaki vpišujejo v »viteško« organizacijo Sokol, prepoveduje pa Marijino družbo in preganja druge krščanske organizacije.

d Nov zdravstveno-propagandni list. List »Zdravje«, ki ga je izdajal Inšpektor ministrstva narodnega zdravja v Ljubljani kot slovenski prevod enakoimenega srbskega lista, je prenehal izhajati. Namesto tega lista se bo izdajal list »Zdravje« z originalnimi članki ter bo izhajal kot priloga lista »Prerad«. Sodelovali bodo v listu priznani strokovnjaki, uredništvo pa je prevzel predstojnik Higijenskega zavoda dr. Ivo Fire.

d Od lastnih tovarišev obsojen. Luka Jelenc je predsednik slovenskih liberalnih učiteljev. Ta Jelenc je tisti, ki je povzročil vnebovpijoča popolnoma nepostavna nasilja nad krščanskimi učitelji ter uničil stalnost učiteljske službe. Del štajerskih liberalnih učiteljev pa je vendarle začutil, da so to krivice, ki se bodo kruto maščevale — zato so sklicali sestanek v Dravograd, kamor so povabili tudi g. Jelenc ter mu brali tako vroče levite, da bo Jelenc moral odstopiti.

d Javne sodne razprave na katoliški Božič. Okrajno sodišče v Trebinju pozivlja katoliške stranke in odvetnike iz Dubrovnika na razpravo na dan 25. decembra. Lepo smo začeli! Ali niso po ustavi priznane vse obstoječe veroizpovedi?

d Hud potresni sunek smo čutili 12. decembra ob pol petih zjutraj. Središče potresa je bila Furlanija, kjer je poškodovanih mnogo hiš. Potres je bil zelo močan tudi v Avstriji, kjer so šklopotala okna, vrata so se odpirala in uro na stolnici v Lincu je potres pomaknil za eno uro nazaj.

d Razlestve je padel delavec Strnel pri tvrdki Rakuš v Celju. Pri padcu si je razbil lebanjo in kljub takojšnji zdravniški pomoči v nekaj urah umrl.

d Utopil je v mali jami v Gaberju pri Celju mali sinček Rutarjev. Mati, kateri se je izmuznil otrok za nekaj časa izpred oči, ga je našla mrtvega.

d Smrtno ponesrečil se je na Pešovniku blizu Celja delavec Lupše. Pri sekanju ga je podrlo drevo in ga po celnem telesu tako zelo poškodovalo, da je na licu mesta izdihnil.

d Mrtvega so našli 9. t. m. na železniškem tiru tik predora pri Lajsterbergu blizu Maribora brezposelnega natakarka Laha. Povožil ga je vlak. Ali je samomor, ali nesreča, se ne ve.

d K smrti na večalih je bil v petek zvečer pred poroto v Ljubljani obsojen Simon Naglič, Blažetov iz Sp. Brnika, pri Cerkljah, ker je pomagal nekemu fantu, da je onečastil njegovo ženo, nato jo pa sam na njivi ustrelil.

d Samomor postajenačelnika. V Novi Gradiški se je pred par dnevi ustrelil iz

neznanega vzroka ondodni postajenačelnik Hinko Solc v hipu, ko je privozil na postajo popoldanski brzovlak iz Broda. Ostavlja ženo in štiri mladoletne otroke.

d Posledica nepremišljenega zakona. Na Kamenščaku pri Ljutomeru je Katarina Dajčar s pomočjo fanta Alojzija Zinka, ki je hodil z njeno nezakonsko hčerjo, s sekuro ubila svojega moža. Vzrok: vedni družinski prepiri in pomanjkanje verskega življenja.

d Od vojakov v zapor. Z ročico je ubit kmetski fant Obrar iz Zabukovce pri Ptujju svojega znanca Feguša. V gostilni sta se nekaj sporekla, vsled česar ga je napadel v hipu, ko je prestopil hišni prag. Obrar se je baš oni dan vrnil od vojakov. Moral je seveda takoj v zapor.

d Ustrelil se je v Karlovcu 18 letni dijak Magaraševič, sin bivšega drž. pravdnika. Pravijo, da ga je gnala v smrt usoda njegovega očeta, ki so ga preganjali radi raznih sleparij in nazadnje oddali v blaznico v Stenjevca.

d Dete zgorelo. V Starem gradu pri Splitu je minuli teden zgorelo enoletno dete, ki je za hip ostalo brez nadzorstva pred pečjo. Vsled dobljenih opeklin je umrlo po preteku dveh ur.

d Bitka na javni ulici. V Virovitici so se sprli neko noč pijani žagarji. Prišel jih je mirit stražnik, katerega so pa tako obdelali z nožmi po raznih delih života, da so reveža brez zavestnega odpeljali v bolnico. Osem najhujših kričočev so zaprli.

d Megla v Londonu. V Londonu imajo zadnje dni tako gosto meglo, kakoršne ne pomnijo že 50 let, akoravno je mesto po vsem svetu znano po svoji izredni megli. Med dnevom in nočjo ni nobene razlike. Mesto mora biti cel dan nočno razsvetljeno. Stroški za dnevno razsvetljavo se bodo zvišali za 100 tisoč funtov.

d Razbojniki napadli poštni voz. V noči dne 10. t. m. je razbojniška četa na cesti med Ferdinandovim in Berkovicami v Bolgariji napadla poštni voz z bombami in puškami. Ubit je poštni uradnik, kateremu so odvzeli 72 tisoč levov denarja. V boju med potniki in roparji je bil ubit vodja razbojnikov. Pravi, da je bil napad organiziran na srbski meji.

d Morilec lastne matere. Ker se je hotel polastiti dragocenosti svoje matere, je 22-letni Franke v Hamburgu s sekuro ubil svojo mater, mrtvo truplo pa zavlil v plahto, polil s petrolejem in zažgal. Ko je v stanovanju nastal ogenj, je poklical policijo in ognjegasce. Kljub temu se je zločin še odkril in nečloveški sin je prišel v roke pravice.

DOLENJSKE NOVICE.

d V Krškem je umrla gospa Marjeta Roth-ova. Ranjka je bila vdova po višjem sodnijskem oficijalu, moža, ki je bil na glasu kot izvrsten manipulacijski uradnik, po svojem političnem prepričanju pa nemahljiv pripadnik SLS. Tudi njegova vdova je bila slovenskega katoliškega mišljenja, je podpirala cerkvene zadeve in katoliško slovensko časopisje; nasprotno revežem je bila radodarna, in uljudna s kmet-skim ljudstvom. Kakor rajni mož tako je tudi ona spoštovala slovensko duhovščino.

d Redovne obljube je na praznik Brez-madežne napravil v cistercijskem samostanu v Stični g. Ant. Kuhar, bivši župnik v Pamečah.

d Voz kostanjevih tramov se je zvrnil na 25-letnega Janeza Tomšeta iz Dobene vasi pri Čatežu. Bil je takoj mrtev.

d V Poljanah pri Toplicah so imeli v nedeljo 30. nov. zvečer pravo bitko. Šest kočevskih fantov se je sprlo najprej v gostilni Ivana Petschauerja, menda z gostilničarjem in par njegovimi prijatelji ter so se že v gostilni malo stekli. Potem so odšli, a se vrnili s koli in noži ter napadli svoje nasprotnike zunaj gostilne. Konec pretepa je bil: Jožef Schauer, čevljarški pomočnik je bil z bodalom smrtno ranjen in leži več dni v nezvesti; Ivan Schauer je bil težko ranjen in je moral v bolnico. Lažje ranjen je bil Alojzij Jakše. Vsi ti so branili gostilno. A tudi onih šest je dobilo večje ali manjše praske, poleg tega so pobili gostilničarja do 50 šip, kozarcev in steklenic. Metali so kamenje in tudi streljali so. Bojni klic je bil — preklinjanje Boga in Marije.

d Znani dolenski tat I. Andrejčič doma iz St. Rupertske fare, pristojen v Trebelno, je bil obsojen pred novomeško poroto 2. dec. na tri leta težke ječe in nato ga lahko oddajo v prisilno delavnico. Kradel je predvsem po kmetih. Obtožen je bil 21 tatvin. — Zadnji čas se je držal pri Kromovem, kradel pa okoli Trebnjega. Da bi ga le dolgo ne bilo nazaj. 21 let star, zelo brihten, je vsled slabe vzgoje propadel.

d Tatvina koles. Iz Bršljina pri Novem mestu nam poročajo: 30. nov. so orožniki našli pri Mariji Stellwag po domače Figarici, prekupevalki doma iz Bršljina več koles, ki so bila tekom leta ukradena v novomeški okolici. Med drugim tudi 25. nov. ukradeno motorno kolo trgovca Marconija iz Straže in kolo Antona Kobala, ukradeno 29. nov. Tatvine je osumljen Vinko Resnik iz Sp. Straže, delomržen pohajč in že kaznovan radi tatvine. Figarica, ki živi v javnem priležništvu, je kolesa razpečavala. Resnika so aretirali 3. dec., ženska pa je prišla sama v zapor.

d Sadovi slabe vzgoje. V družini Ogušlin na Hribu na Belokranjskem je bila slaba vzgoja. Vše je bil del časa v Ameriki, mati pa je pustila, da so otroci popolnoma posuroveli. Ko je oče prišel domov, je začel otroke strožje držati. Pa je bilo prepozno, posebno ker jim je mati dajala potuho. Ko sta se 28. nov. oče in mati zopet sporekla radi hčere, je 19letni sin Anton vzel nož in očeta dvakrat v prsi zabodel. Pretekli teden je oče vsled ran umrl, sina so zaprli.

d Obsojena morilka. Pred novomeško poroto je bila obsojena služkinja Marija Golobič, ker je zastrepila svojo gospodinjico učiteljico Marijo Berden. Ker pa ji dejanja niso mogli z gotovostjo dokazati, je bila obsojena samo na 10 mesecev radi malomarnega ravnanja s strupom.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

POLITIČNI ZAPISKI

p Kandidatna lista SLS za Kranjsko je že vložena.

p Mariborski župan dr. Leskovar, odličen pristaš SLS, je potrjen od kralja in je pretekli teden nastopil svojo službo.

p Zato so taki davki! Vodja neodvisnih radikalov Nastas Petrovič je v svojem volivnem proglasu objavil stvari o velesrbskih mogoteh, iz katerih je jasno razvidno, zakaj mora slovensko ljudstvo svoj zadnji krajcar nesti na davkarijo, uradništvo pa kljub temu strada in vojaki nimajo kaj obleči in obuti. Nastas Petrovič pravi, da je po krivdi radikalne vlade (v kateri so sedeli znani državni tatovi na debelo) bila naša država pri vojni odškodnini oškodovana za več kot 70 milijonov zlatih mark (to je skoro poldruga milijarda dinarjev), ki jih je nato pogoltnila Italija.

p Strahotna nasilja, ki so se v zadnjem času izvršila nad krščanskimi učitelji, zagrebškimi vseučiliškimi profesorji in belgrajskimi študenti, na katere so streljali na univerzi, je Pribečevićovo stališče zelo omajalo. Pašić se na vse pretege trudi, da ga obdrži, ne ve se pa, če se mu bo posrečilo, ker odpor vedno bolj narašča.

p »Svobodne« volitve. Radikali po Srbiji pri volivni agitaciji grozijo, da bo vsak deseti človek ubit, če ne dobi večine Pašićeva stranka. Tisti ubogi Srbi, ki ne znajo ne brati ne pisati in imajo božanstven strah pred vsem, kar se gosposko nosi, pa prisegajo, da bodo volili Pašića in nikogar drugega.

p »Nasilja ni« dremljejo in pišejo očka Baltić. V istem času pa poroča srbski list »Radikal«: »28. novembra so organi javne varnosti v vasi Gradče pretepli 7 kmetov in eno ženo in sicer: Stojana Krstića, Stojanovića, Simona Jankovića, Cvetka Atanašovića, Marijo Veljkovićevo. Krsta Conavić in Kitan Mišović sta še istega večera umrla.«

p Volilne priprave »samostojnih«. Kakor vemo iz gotovega vira kujejo samostojni po Gorenjskem svoj poseben volivni načrt. V neki gostilni v Podnartu so razlagali natanko, kako uženo »klerikalce« v kozji rog. Onemogočiti hočejo naše shode ali pa naše govornike napeljati na to, da bi govorili proti državi in kralju. Proti našim kandidatom hočejo zbirati gradivo, da jih bodo mogli na enak način povsod napadati. Prosluli Ažman je res na shodih v kranjski okolici že poskusil na Brodarjevih shodih svojo srečo. Prišel pa je takoj do prepičanja, da se s samo kričavostjo ne da omajati pametne sodbe naših mož. Tudi zbiranje gradiva za napade na naše kandidate se mu je že v prvi kali ponesrečilo. Po dogodkih, ki so jih ljudje doživeli v družbi s tem človekom ne bo nihče verjel laži, ki bo prišla iz samostojnega tabora. Težko in prazno delo bodo opravljali pri letošnjih volitvah kandidatje samostojnežev, pa bo vse zastoj.

p Izgubljene nade. Pucelj in Mermolja se dobro zavedata, da je za samostojnežev v Sloveniji odbila zadnja ura, zato bosta

menda kandidirala v Južni Srtiji, kjer je naseljenih veliko Slovencev.

p Samostojneži na Štajerskem kandidirajo Pucelja. K dr. Žerjavu so se priklopili samo dr. Vošnjak in Drogenik, ki se menda v naročju iskariotske stranke počutita najbolj domače.

p Kmetijski list bo baje prenehal izhajati, ker samostojneži nimajo nobenega upanja, da bi mogli svojo breznačelno in centralistično stranko še obdržati.

p Radičevo glasilo »Slobodni Dom« v zadnji številki na treh mestih zmerja »popovce«. Kakor našim kranjskim liberalcem tako so tudi Radiču predvsem duhovniki na poti. Hrvatsko ljudstvo drvi za Radičem, ker misli, da mu prinaša srečnejšo bodočnost, pri tem pa ne vidi, da mu vceplja sovražstvo proti duhovščini in veri. — Nam ni treba še posebej dostavljati, da Radiča na Slovenskem predvsem obožuje Prepeluh. Zato se je tudi zgodilo, da so v Podbrezju na Gorenjskem njegovi ljudje kričali na shodu: »Doli s farji«. Gliha vkup štriha.

p Radičevske zastave. Radič razvija na Slovenskem v tem volivnem boju svojo hrvatsko zastavo. Gre mu za to, da bi nas Slovence napravil za Hrvate. Povedali smo že, da se g. Radič strahovito moti, če misli, da bo kak Slovenec hotel obesiti radi njega ali pa radi njegovega agenta Prepeluha hrvatsko torbo čez rame. Tudi beseda republika, s katero hoče zapeljati v svojo past lahkoverne, ki ne mislijo pred sabo, mu ne bo pomagala. Da imajo naši bravci jasnejšo sliko o radičevstvu, hočemo danes pokazati kakšne so zastave hrvatskih republikancev.

Prva vrsta radičevskih zastav je takale: Podoba Srca Jezusovega ali Matere Božje. Nad podobo z zlatom vezan napis: »Živio Radič« in spodaj napis: »Živela republika«. Našim bravcem se bo čudno zdelo, da imajo zastave strankarskih organizacij božje podobe. Še bolj pa, da spravijo s to božjo podobo skupaj besedo republika. Pri nas na Slovenskem bi se taki zastavi vsakdo smejal. Kako pridejo Hrvati do takih praporov? — Hrvatje so sosedje Srbov. Od bližje so občutili nasilje velesrbstva kakor mi. Srbi so pravoslavni, Hrvatje pa katoličani. Ko je Radič zagnal med hrvatske kmete besedo republika, so si pod to besedo predstavljali predvsem samostojno Hrvatsko. Mislili so, ko so to besedo slišali, da gre predvsem za boj proti pravoslavnim Srbom in za obrambo katoliške Hrvatske. Zato so spravili skupaj božjo podobo in besedo republika. Iz tega je razvidno, da je Hrvatom pod Radičevim vodstvom prvo samostojnost Hrvatske.

Še bolj jasno govore, da je Hrvatom prvo samostojnost druge radičevske zastave. Te so takele: Zgoraj je grb Bosne, Dalmacije in Slavonije. V sredi pa velik grb kraljevine Hrvatske. Okrog grba kraljevine Hrvatske pa republikanski napis. Iz tega določno sledi, da Hrvatom ni toliko za republiko, ampak za samostojnost. Samo, da dosežejo samostojnost, naj imajo potem predsednika ali kralja, to je postranskega pomena. Zato razumemo, da je Radič v svojih govorih celo javno hvalil kralja.

Sedaj pa prihajajo k nam na Slovensko s takimi zastavami in hočejo, naj se mi navdušujemo za tako republikanstvo. Mi pravimo: Za samostojno Hrvatsko naj se bore Hrvatje, za samostojno Slovenijo pa se borimo mi. Ker pa se borimo za samostojnost Slovenije, ne bomo nikoli dopustili, da bi radičevske zastave, ker so tako izrazito hrvatske, plapolale na slovenskih tleh. Nikdar ne pustimo Hrvatom našega Prekmurja in ne naše Belokrajine, pa naj pridejo tjakaj v kakršnikoli obleki.

Piše se nam: Neverjetna zaslepljenost. List »Upokojenec« je pričel s strastno agitacijo proti »Slov. ljudski stranki«, češ da je ona po svojih ministrih kriva, da so se jim pri zadnjem »izboljšanju« draginjske doklade nižale namesto zvišale. To mnenje nikakor ni opravičeno, ker so se draginjske doklade nižjim upokojencem v resnici zvišale od 9 na 14 dinarjev dnevno. Če pa kljub temu manj prejema kot prej, temu ni kriva bivša Davidovičeva vlada, oziroma njeni ministri, ampak prejšnja vlada, kateri se je zdelo tudi to sicer malenkostno zvišanje preveč, in je vsled tega ukinila upokojencem nadaljnjo izplačevanje stanovanjskih doklad. Pričakuje se, da »Upokojenec« svoje napade na bivšo Davidovičev vladu popravi in upokojence rajši prepriča, da Belgrad ne pomeni zanje drugega, kakor pogin, in da je njih edina rešitev od smrti vsled gladi — avtonomija. Šest let izkušnje imajo upokojenci menda dovolj. Glede ureditve prejemkov upokojencem SLS na edino pravem stališču, da prejemaj staroupokojenec v novi državi z ozirom na draginjske razmere vsaj to, kaj je prejemal v bivši Avstriji. Če je imel upokojenec prej n. pr. mesečno 60 kron, bi moral danes prejemati z ozirom na draginjo najmanj 70-krat toliko, to je 4200 kron ali tisoč in petdeset dinarjev. Vsako drago zaračunavanje, bi bi izpadlo neugodnejše, je sleparija, oziroma tatvina, ker v državi ni slutajno jemali človeku tega, kar je že imel. Za kaj takega so sposobni le belgrajski državni tatovi.

Ako piješ »BUDDHA« čaj,
vživaš že na zemlji raj!

Prečni prstani

14 kar. zlato
6 kar. zlato
amerik. dublé

vedno v zalogi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova 1
Selenburgova 7

Denar si prihraniš

če kupiš za balo v modni in manufakturni trgovini

F. in I. GORIČAR, »PRI IVANKI«,

LJUBLJANA Sv. Petra cesta štev. 29,

kjer se dobi črno sukno, modni kamgarni, volneno za ženske obleke, svila v vseh barvah, pliš, žamet, vseh vrst bombažasto in platneno blago, klotaste odeje ročnega dela v krasnih barvah, garniture za postelje, moške srajce, kravate, svilene rute in šerpe ter razno drugo blago in potreščine. — Za ženske in neveste še posebno znižane cene! Le prvovrstno, blagol

SIROM · DOMOVINE

IZ ST. JERNEJA.

(Nove volitve.)

Dolgo čas so se zavlekale občinske volitve. Veliki župan ljubljanske oblasti je prve razveljavil zaradi ene izgubljene kroglice, toda »kmetijac« so se pritožili na upravno sodišče v Celju, ki je pa razsodba velikega župana potrdila in tako bomo še enkrat in sicer 22. februarja 1925 spuščali kroglice. To pot pa našim »kmetijacem« ne bo pomagalo ne vino, ne gulabi, ne janci — to pot bomo volili edino pravo stranko, ki zastopa ljudske koristi, to je SLS.

SVIBNO.

(Župniji Svibno v kroniko.)

Med najstarejše župnije se prišteva župnija Svibno ob Savi. Obsegala je nekdanj župnija Dobovec, St. Jurij pod Kumom, Konjšica in del župnije Dole. — Castita v svoji starosti je tudi župna cerkev svibenijska. Zidana je bila l. 1324. Zidal jo je tukajšnji graščak, mogočni Pavel Ostrovrhar. Njen slog je romanski, ki pa že nekoliko prehaja v gotski slog. Letos 21. septembra smo praznovali slovesno 600 letnico svoje župne cerkve. Izreden je ta jubilej. Katera župna cerkev v škofiji se more ponasati s 600 letnim jubilejem? Zato je bila 600 letnica velik praznik za našo župnijo. Goreli so kresovi, topili so grmcl s starih razvalin grada Ostrovrharjev (grad je bil zidan okoli leta 928.), v bogato okrašeni cerkvi smo imeli tridnevno in slovesno božjo službo. — Kakor je bila velika in ugledna naša župnija v zgodovini, tako so bili ugledni naši župniki. Med njimi srečujemo apostolske proto notarje, dekane itd., ki so s pomočjo več kaplanov oskrbovali dušno pastirstvo v občinski veležupniji. Vreden naslednik svojih prednikov je bil preč. g. Peter Koprivec, ki je 19 let in pol uspešno vladal našo župnijo. Hvala mu smo se poslovili od njega dne 17. oktobra, ko je odhajal na svojo novo župnijo Breznico na Gorenjskem. Bog ga spremlja tudi v bodoče! — Po njegovem odhodu je bila župnija podeljena preč. g. Antonu Selanu, doslej kaplanu v Trčici na Gorenjskem. Slovesno smo ga pozdravili v svoji sredi dne 4. novembra. Topiči so mu odmovali v pozdrav, zvonovi župne cerkve in podružnice so mu pritkavali; pot mu je bila okrašena s mlaji in slavalokli; župna cerkev je bila praznično odeta v cvetje in zelenje. Pozdravila ga je šolska mladina s učitelstvom, Marijina družba, g. župan v družbi veljavnih mež, zastopnikov občine in cerkve in mnogo ljudstva. Novi g. župnik je bil kanonično instaliran dne 13. novembra. — Bog blagoslovi njegovo delo med nami!

DRAGA PRI RIBNICI.

(Občinske volitve.)

V okraju Kočevje so se morale vršiti občinske volitve 10. avgusta. V občini Draga pa so se vršile šele 21. septembra, ker samostojni župan Turk ni hotel potrditi 20 reklamacij SLS, ampak mu je moralo lete okoližno sodišče v Novem mestu pregledati to trmo. Ko so se vršile 21. septembra občinske volitve, je dobila SLS 67 kroglic, a liberalna JDS 45; a zopet naslednji dan isti Turk razglasi na občinski deski, da ima SLS 5 odbornikov, a JDS 4 odbornike. SLS je poslala nato pritožbo potom glavarstva na gospoda velikega župana v Ljubljani, ki je pa šele 20. novembra poslal odlok, da ima SLS 6 odbornikov, a nasprotna JDS le 3 odbornike. Dne 27. novembra šele se je vršila pri nas volitev novega župana. Župan in 5 odbornikov pripada naši stranki. Dne 3. oktobra smo dobili za našo župno cerkev bronasti srednji zvon. Viliša ga je izbrano »Zvonarica in livarna v St. Vidu nad Ljubljano.« Stane 50.000 dinarjev, ki so jih revni župljani težko zložili.

METLIKA.

(Naši mladi.)

Dva lepa praznika sta za nami. Na Stanislavovo nedeljo je dobila zastava lantovske Marijine družbe nov trak in tudi 13 novih članov. Od te nedelje in do sedaj smo dobili še zopet 20 kandidatov, pa število bo še narastlo. Ko bomo še te sprejeli, nas pa že nekaj bo. Tako je pravi Kar je

bilo dobro za očete, ne bo škodovalo tudi sinovom! — 8. december je zopet zbudil pozornost cele župnije. Zjutraj so pristopila dekleta po lepi tridnevni k sv. obhajilu, pri osmi sv. maši pa polnoštevna orlovka družina. Prav lepo je bilo. Popoldne je priredil Orel svečanostno prireditev v dvorani s petjem, nagovorom, deklamacijami in lepo igro »Pri kapelici«. Številni gledalci so s zadovoljnostjo sledili posameznim točkam in posebno s hvalečnostjo sprejemali pevske točke. — Mladina, vlasti lantje, le krepko naprej!

SMIHEL PRI NOVEM MESTU.

(Orliški praznik.)

Na praznik 8. decembra popoldne so Orlice priredile akademijo, ki je dosegla vsestransko dober uspeh. Dvorana je bila nabito polna. Poleg telovadnih točk in govora so bile pevske točke mešana zbor s živimi slikami na odru. Najlepa je bila Premrlava pesem: »Dete je Mati v jasli dala«. Telovadne točke so bile splošno dobro izvajane. Najbolj je ugajala telovadna igra »Trnjulica« (gojenke) in simbolična vaja »Vera, upanje, ljubezen«.

LESE.

(Smrt.)

V nedeljo 14. t. m. se je preselila iz solzne doline v boljše domovino 73 letna županova mati Marija Bohinjec, roj. Valjavec, sestra bivšega župana Franca Valjavca in teta salezijanca dr. Jospa in Jankota Valjavca ter frančiškana o. Metoda Valjavca.

MEKINJE.

(Razno.)

Smrtuo je ponesrečil 11. t. m. v Poljčanah na Štajerskem 25 letni Martin Leskovec doma iz Mekinje. Hotel je ravno odpeljati, ko ga je voz pritnil tako nesrečno, da je še isti dan na notranjih poškodbah umrl; pokopan je bil v Rogatecu. Škoda pridnega in poštenega mladeniča. N. v. m. p! — V nedeljo po Božicu 28. t. m. ob treh popoldne bo v društvu predavanje selškega župnika g. Tomažica o Lurdu in lurskih čudežih katere predavanje bo pojasnjevalo nad 60 krasnih barvnih slik. Zadnje predavanje je bilo prav podučno, namreč: kaj izvira iz prehajanja in kako se ga varovati. Marsikake bolezn bi se ljudje lahko obvarovali, ako bi bili o tem dovolj poučeni. Prav taka predavanja jim nudijo tako priložnost. Udeležba je bila še dovolj ugodna.

LUCE.

(Slovo.)

Enkrat smo že vzeli slovo od ž. g. kaplana Jurija Mikoliča. Sedaj pa še želimo počasopisu to storiti. Bival je gospod v naši sredini celih pet let in pet mesecev, veliko in s uspehom si je prizadeval za povsodno verskega življenja. Za časa, ko je bil občinski tajnik, je imel za rešev in ubogo vdove vedno odprte roke. Zato ni imel nobenega sovražnika. Vso skrb in trud naj mu Bog milijonsko poplača. Želimo mu na novi fari v Skalah veliko sreče, sdravja in milosti božje. — Vaščani.

IZ SMIHEL PRI NOVEM MESTU.

V nedeljo, dne 23. novembra t. l. se je genljivo poslovila naša Marijina družba od svoje materinske prednice Nežike Blažičeve, ki nam je predsedovala zgledno in marljivo ter ljubeče skozi 14 let. Solze so rosile sleherno oko, ko smo ji segale v roko, spremljajoč jo pred oltar. Dne 23. novembra je nastopila novo pot zakona ob strani poštenega mladeniča Antona Samide, pos. in gost. v Smihelu. Njena dela so ustvarila v deklinskih vrstah lep spomin in hvaležno nalogo, posnemati jo v njeni požrtvovalnosti in skrbi za dobro stvar. Ljuba Nežka, Bog s Teboj in s Svojim blagoslovom tudi v novem delokrogu.

R. M.

ŠKOFJELOSKA OKOLICA.

(Tatu so dobili.)

Ze pred mesecem so poročali listi o številnih tatvinah, ki so se pojavljale v loški in kranjski okolici. Orožništvo je po dolgem in marljivem iskanju izsledilo glavnega krivca v osebi 20 letnega sidarja.

I. iz Javernika pod Sv. Joštom. Kjer koli je zidal, povsod je našel priliko, da si je vse dobro ogledal, nato pa v družbi nekaterih njemu enakih nepridipravov izvršil vlom. Ukradene stvari je imel shranjene pri teti, katere baje niti slutiti ni, na kakšen način spravlja njen sorodnik svojo »haloc« skupaj. Ljudem se je sicer malo čudno zdelo, da bi fant kar naenkrat tako obogatil, a niso mislili, da se je oprjel tako lepega posla. Pa tudi črčnikom stvar ni ostala prikrita. Na vseh straneh so se vršile preiskave in poizvedovanja. In res, pri teti so odkrili vse polno ukradenega blaga. Okradeni posestniki so s malimi izjemami dobili nazaj prav vse. Zato vsa čast žandarmeriji iz Kranja, ker je bila res neumorno na delu in je krivce srečno izsledila. Ker se cenijo ukradene stvari na več deset tisoč kron, pridejo krivci najbrže pred poroto in ta nam odkrije še kaj zanimivega. Naša okolica pa, upamo vsaj, bo imela mir pred tatinsko sohrano.

SELA SUMBREG.

(Smrt.)

Dne 5. decembra je umrl v deželni bolnišnici v Ljubljani Ignac Pajek, vulgo Ročelj posestnik iz Babno Gore. Bil je vrl mož, nad 12 let občinški odbornik in odločen pristaša SLS. Svetila mu večna luč. Občinski odbor je izrekel sožalje v svoji seji dne 7. decembra 1924.

IZ TREBELNEGA.

(Puceljev shod.)

Komaj se je dobro razneslo med ljudstvom o novih državnozbornskih volitvah, nas je že obiskal voditelj SKS g. Pucelj, bivši kmetijski minister, ter Zupančičev sin s Rakovnika. V nedeljo jutraj smo čuli razglas: Vsi volivci na shod v Češnjice, da bode vedeli, kam je šel vaš žuljavi denar in kam bode še šel. Da sares, udeležba je bila velikanaska — okrog 40 go 50 mož, med njimi polovica pristavek SLS. V govoru je razkladal g. Pucelj, kako so klerikalci naredili davke ter prodali Slovenijo belgajski vladi. A mož je pa pozabil povedati, da je on glasoval za centralizem in kako je obljubil dne 25. marca l. 1922, v Mokrionogu, da bode stopil v voljavo do 20. aprila leta 1922, za celo dravo izenačenje davkov, da bode kot minister sate tudi skrbel. V istem času so prišla poročila namesto izenačenja o 200% povežku na davke. Sedaj pa klerikalci so naredili davke. Obljubil nam je v najkrajšem času železniško zvezo St. Janž—Sevnica, pa se tudi pozablja. Ker so volitve bližajo, so pa vse klerikalni poslanci naredili. Ni se gospod spomnil, kde je imel v rokah vlado. Rasen par možakov g. Pucelj s svojim govorom ni dobil odobravanja.

Mi možaki pa recimo, kadar kroglice dobimo: Zdaj je prišel odločilni čas, ko posivlje nas volitve glas. Pade v skrinjico naj SLS, da bo z vrhom polna čez in čez.

ZUZEMBERK.

(Liberalno divjanje proti kmetu.)

Vesom so že v živem spominu boji za trško posojilnico v Zužemberku. Posojilnica je bila v rokah par trških magnatov, velika večina članov kmetov pa pri posojilnici ni imela nobene besede. Kmetje so hoteli napraviti pri Posojilnici red in si priboriti tudi besedo v načelnstvu in nadzorstvu. Na obnem zboru so tudi kmetje dobili velikanasko večino in izvolili iz svoje srede načelnstvo in nadzorstvo. To pa seveda ni bilo prav trškim magnatom. Pritožili so se, češ da občni zbor ni bil pravilno sklican, ker je bil listek z dnevnim redom občenega zbora nabit v notranjosti uradnih prostorov in ne na zunanji strani, kjer se sprejemajo stranke. Po pričah seda lahko ugotoviti, da je bil občni zbor pravilno razglašen in razglas pravilno nabit. Nekdo, ki je nasprotno pričal, se je celo sam javil sodišču, da je po krivem pričal. Pa čudna se pota pravice. Sodišče je kljub temu razveljavilo občni zbor in s tem prejšnje magnatsko načelnstvo zopet upostavilo. To načelnstvo je pa prav grede zlorabile zadržno načelo. Sklenilo je povišanje deležev, ne da bi bili člani dovoljno obveščeni in po preteku gotovega časa so črtali do 800 članov, ki niso o povišanju članarine ničesar vedeli. Tako si mislijo trški mogotci še nadalje zavarovati posojilnico v svoje sobične namene.

Svoje barvo nasproti kmetom so pa ti ljudje pokazali prav te dni. Kar po vrsti so začeli odgovodovati kmetom posojila potem notarja Carlja in

zahtevali v roku 10 dni plačilo dolgov. Notar Carl pošilja naokrog sledeča pisma: »Po naročilu moje klijentije posojilnice iz Zužemberka r. z. s. n. z. Vas opominjam, ker ste na zastanku s plačilom obresti in vrhu tega črtani iz članskega imenika, ga plačate najkasneje tekom 10 dni na moje roke glavnice iz dolžnega pisma v znesku... potem zapadle obresti... brezuspešne opomine posojilnice... ter pri meni narasle stroške za informacije, pooblastilo ter opomin s poštnino, vpis roka, prem denarja, hranšćino in izplačilo... Vse to tako točno in gotovo v danem Vam roku, kakor bi sicer zoper Vas vložil tožbo.« Za vse stvari, ki jih notar Carl zahteva račun na dolgu približno osemstisoč dinarjev osemstopenetdeset kron za sebo.

Torej lepa je ta. Dognano je, da se nekaterim dolžnikom posojila sploh ni odgovadalo, pa kljub temu govori notar o opominih, ki so jih prejeli. Posojilnica ima vrhu tega tako čudne sreče za zadolžene kmete, da v obče sama ne opominja, ampak izroči te reveže takoj v roke notarje. Posojilnica se tudi nič ne briga, od kod naj vzamejo kmetje v teku 10 dni denar. Če ga v teku 10 dni ne vrnejo, jih samostojniška in demokratsko-liberalna veličina Carl grozi s tožbo. Prepričani smo, da bo posojilnica in tudi notar s največjim veseljem to grožnjo izpolnili. Tako torej delajo ti ljudje. Iz tega kmetje tudi lahko izprevidijo, kaj bi se s njimi godilo, če ne bi imeli po delci malih Rajstajnovih posojilnic, ampak samo po mestih trške posojilnice, ki so v rokah liberalnih magnatov. Ta slučaj s žužemberško posojilnico govori tako jasno, da bi moral pač vsakemu kmetu odpreti oči. Če noče kmet plesati, kakor mu godejo liberalna gospoda, pa ga gospodarsko zadavijo. Ali ne vidite iz tega kmetje, da se morate združiti okrog svojih kmetijskih Rajstajnovih posojilnic, da morete le tam nalagati ves svoj odvise denar in da boste le tam dobili v času potrebe tudi pomoč. Pa ne tako pomoč, ki vam jo dajo le za ceno vaše svobode, nego trajne pomoči, ki vas ne bo vjevala ne v vaši politiki in ne v gospodarski svobodi.

VACE PRI LITIJI.

(Miklavčev večer.)

Kat. slov. prosvetno društvo na Važah je v nedeljo dne 7. t. m. priredilo prvič Miklavčev večer, ki je bil sprejet od naše mladine s radostnimi srei in odprtimi rokami. Društveni prostor na Važah je bil napolnjen poln velikih in malih Miklavčevih častilcev. Miklavža so spremljali štirje lepi angeli, ki so prinesli razna darila. Ob prihodu na semljio sta Miklavža pozdravili s deklaracijami dve deklici. Po slovenem nagovoru je prišel Miklavž deliti darila pridnim otrokom. Obdarovanih je bilo 120 otrok. Za strah prednim se je nahajal v Miklavčevem spremstvu tudi parkelj. Ob slovesu je Miklavž obljubil, da nas prihodnje leto zopet obišče. Cela prireditev je trajala nad 1 uro ter je zapustila v sreih naše dece najlepše vtise. Načemu prosvetnemu društvu in njegovemu Miklavžu s vsem spremstvom — najlepša hvala!

GORJE.

(Nov društveni dom.)

Dovršili smo za največjo silo novi »Gorjanski dom«. Dne 30. nov. t. l. smo otvorili novo dvorano s govorom društvenega podpredsednika g. Jakoba Poldi in s vprizoritvijo dramatizirane pravljice »Zlatorog«. Predstava, ki se je naslednje nedelje ponovila, je izpadla po mnenju gledavcev samih zelo dobro. Zlasti pevec so dobro rešili svojo nalogo. — Ne pa je tudi veliko lažje igrati in gledati na prostornem odru oziroma velik dvorani, kot pa je bilo v starih prostorih. Na splošno željo bomo igre »Zlatorog« ponovili na praznik Sv. Stefana. Vabimo zlasti okolčane, da pridejo pogledat. — Na prihodnje volitve se že pripravljamo! SLS zvesti Gorjanci ne bomo med zadnjimi, ki bodo pomagali strnoglaviti korupcijo in pa pomesti s vsemi strančicami, ki kršijo moč in resnično samostojnost slovenskega naroda.

GROSUPLJE.

(Nepolitično gasilno društvo.)

Vedno se je poudarjalo od gg. voditeljev gasilnega društva v Grosupljem, da v tem društvu ne sme biti nikake politike in da bodo strogo postopali proti tistim, ki bi hoteli v društvo zanašati politiko. Odkar pa obstoji v Grosupljem sokol, se je pokazalo, da grede vprav ti gospodje sokolu tako na roko, da dovolijo sokolu vse ugodnosti v dvorani gasilskega doma in to še celo brez odbore-

vega dovoljenja. Slučaj: dovoljenje gasilske dvorane sokolu za telovadbo med šolskimi počitnicami. Nadalje sklepa in rešuje odbor take nepristranske vse prošnje, da dovoli sokolu vse. Ko je pa zaprosilo Kat. prosv. društvo v Grosupljem za dovoljenje pevskih vaj v gasilski dvorani, se je to odklonilo. Sedaj pa lahko vsak sam vidi, ali se v društvu uganja politika ali ne. Nam se zdi, da se! Zato prosimo gg. vodje gasilskega društva v Grosupljem, da strogo postopajo proti tistim, ki v društvu vmešavajo politiko. — Gasilci.

RADOVLJICA.

(Nova dvorana.)

Težko zaželjeni trenutek povečini dovršene predsedava Ljudskega doma je prišel! V nedeljo, dne 21. decembra ob 11. po dopoldanski službi božji bo svečana blagoslovitev novih okusno prirejenih društvnih prostorov. Poleg nagovora in blagoslovilnega obreda nastopi naš priljubljeni pevski in godbeni zbor »Sloga«. K tej otvoritveni prireditvi je vstop vsakomur prost! Leti dan popoldne ob 1/4 4. in zvečer ob 8. uprizori dramatičen odsek na novem najmodernejšem urejenem, obsebnem odru krasne zgodovinske igre iz prvih časov krščanstva »Dekle z bliscer v 6 slikovitih dejanjih s vmesnim petjem. Domačini in okolčani, pokažite s svojo udeležbo, da vam je pri sreju prosvetna organizacija naše mladine po večno veljavnih načelih krščanstva! Vstopnice za stojšča, parter, balkon in lože so na razpolago v predprodaji pri Kmetiski zadruzi!

CRNI GRABEN.

(Razno.)

Nate nekaj novic iz Črne grabe. — Znani Konček v Trojanah je iz samostojne zopet postal stari liberalec Pribičević-Zerjavove barve. — V St. Ošboltu imajo novega gospoda župnika, kmalu dobe tudi nove bronaste svoneve, za katere je denar večinoma že nabran. Vsa čast St. Ošboltčanom! Naj bi tudi vladalo vedno lepo soglasje med pastirjem in čedo! — V Blagovici so zelo veselili nove občinske tehnične, ki je koristna domači in sosednim občinam. Obnovil se je pa stari strah zaradi živalij. Lansko leto je znani nekdo v gmajni natrosil strupa za lisice. Ljudje so nagrabili in domov spravili otrovane stelo in zavoljo tega je poginilo mnoge prašičev in ljudje so imeli velikanasko škodo. Sicer so se pritožili, a brez uspeha. Gorje, če lisice in orjunci dobe zaščito in varstvo tam, kjer bi morali preganjati slasti lisice in orjunce! Vsaka stvar samo nekaj časa trpi, je rekel Kšanec, ki se je naveličal zibati Francosa. — V Krašnji je menda stopil v pensijo centralistični priganjač ali agitator Strukelj. Vedno ga vidiš na cesti. V obras je rdeč, pa ne zavoljo burje, ampak zavoljo jeze, ker zanj nihče več ne mara in ga ne posluša. Zlasti ga peče, ker nima več v občini komande. Pravi o tudi, da je močno hud na tisto ropotanje občinske čistilnice, ker ga spominja, kako slabo se je pod njegovo komando gospodarilo. Ovaril je tudi župana, obč. tajnika, Franca in Marna državnemu pravdniku zaradi praznega nič; a državno pravdnikstvo je vrglo stvar v koš Strukelj pa je za eno novo blamažo bogatejši.

SV. MARKO NIZE PTUJA.

(Društveno življenje.)

Uprizorili smo letos že pet iger. Namreči: »Mlinar in njegova hči, katere je napravila globok vtis na vse gledalce. Potem »Miklova Zalac«, »Krivo-priselniki«, »Deseti brate in »Domenc«. Sedaj za Božič pa priredi tukašnji orlovski odsek zopet nad vse krasno igro »Ljubezen in sovraštvo«. Vrši se na predbožnično nedeljo, dne 21. t. m. popoldne ob treh po večernicah v posojilniški dvorani. — Dne 26. t. m., to je na Štefanovo se igra ponovi.

SV. KRIZ PRI MARIBORU.

(Božičnica.)

Ob božičnih praznikih prirejajo vsepovsod mladinsko božičnico v korist ubogih solarjev. Tudi mi, vzgojitelji mladine pri Sv. Krizu nameravamo letos prirediti božičnico. Mnogo revčkov imamo, ki zmružejo gredeč v šolo — še pred par dnevi je neka uboga deklica prihajala v šolo v copatih — desti je pa celo takih, ki sploh ne morejo ne v cerkev ne v šolo, ker nimajo obleke. Ko bomo te dni potrkali na dobra srca naših mladinsko ljubov, prosimo, naj nam pomorejo, da v izdatni meri dovršimo to dele ljubosti. — Martin Gabere, župnik Ivan Hlebec, šolski vodja.

NAZNANILA

n Podružnica Zupanske zveze za okraj Črnomelj vabi na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 4. januarja 1925 ob 10 dopoldne pri g. M. Skubicu v Črnomlju. Vabljeni so vsi gg. odborniki in vsi člani Zupanske zveze, dalje gg. župani, obč. svetovalci in odborniki iz sodnega okraja Črnomelj in Metlika, da se zanesljivo udeležite vsi. Prideta tudi gg. poslanca Nemanič in Stanovnik. — Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo odbora; 3. čitanje pravil; 4. volitev za 3 leta načelnika in odbornike; 5. služajnosti.

n Prosvetna zveza. Drugi prosvetni večer: Dalmacija, se vrši v petek, 19. decembra ob 8. zvečer v Ljudskem domu. Opozorjamo na ta večer zlasti vse ljubljanske prosvete, kakor tudi vse dijaštvo, da se večera gotovo udeležijo. Svoje sodelovanje so obljubile izborne pevске moči kakor tudi godba Mladinskega doma.

Krščanska šola je naslov knjižici, katero prejmejo vsa društva te dni po pošti. Knjižica nudi v njej dobi zelo važno gradivo za krščansko vzgojo otrok, daje dalje pojasnilo, kdo naj odloča o vzgoji mladine. Društva, katera žele več izvodov, naj se obrnejo na Krščansko šolo v Ljubljani ali pa na prosvetno zvezo. Izvod stane 2 Din 50 par.

Nov skioptični aparat si je nabavilo Prosvetno društvo v Cerknici. Društva so spoznala, da se širi prosveta najhitreje in najbolj uspešno s skioptičnimi predavanji.

Ze rabljen skioptikon je naprodaj. Društvo, ki ga želi kupiti, naj se obrne na Prosvetno zvezo.

Tedenska skioptična predavanja se vrše po ljubljanskih prosvetah z velikim uspehom. Tudi podeželska društva so jih začela upoštevati. Prosvetna društva zlasti po večjih krajih naj sporoče, kje žele takih predavanj.

Tritisoč dišepisov nudi izposojevalnica Prosvetne zveze vsem društvom in sorodnim zvezam proti malenkostni odškodnini 50 par za sliko.

Knjižničarji naročajo nove knjige edino le potom Prosvetne zveze. Ista ima v zalogi vse letnike »Dom in svet« trdo vezane. »Dom in svet« je najboljša knjiga za zimske večere. Cena je zelo zmerna.

Krekove reliefne podobe se dobe v pisarni Prosvetne zveze. Podobe nudijo lep okrasek v vsaki družbeni sobi. So pa tudi lepo božično darilo za zaslužne društvene delavce. Podoba stane 50 D.

Ljudska knjižnica na Miklošičevi cesti 7 je vsak dan odprta od 9—12. in 2—6. Prijatelji knjig, se gajte po dobrem berilu, ki se vam nudi!

n Marijina družba v Preški priredi v nedeljo dne 21. decembra ob pol 3. popoldne igro »Božja roka«. Igra je lepa. Ker je čisti donesek namenjen za popravilni dekliški prapor, se prosijo domačini in okoličani, da napolnite dvorano. Za otroke je vstopnina le 2 Din, ker je igrica tudi za te zelo primerna.

n Izredni občni zbor novomeške podružnice SDZ se bo vršil o božičnih počitnicah v Novem mestu v tork pred Novim letom, t. j. 30. decembra ob devetih po prihodu ljubljanskega in belokranjskega vlaka. Občni zbor se bo vršil v veliki sobi gostilne Košak v Novem mestu. Ker je občni zbor izredne važnosti in vitalnega pomena podružnice, se vabite tem potom vsi katoliški akademiki novomeškega in črnomajškega okraja, da se istega sigurno udeležite. Vabljeni ste posebno mlajši akademiki, ki še niste vpisani med člane podružnice, kakor tudi srednješolci. Iskreno vabljeni tudi gg. starešine naših akademskih društev!

n Izgubljena je bila dne 15. oktobra v Kamniku pri živinskem semnju denarnica in nekaj denarja. Pošten najditelj se prosi, da odda denar orožniški postaji Kamnik ali županstvu v Predvoru.

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

GOSPODAR

VII. Na kaj bomo gledali pri izbiri sadnih sort.

Jabolčnih sort je brez števila. Razlikujejo se med seboj po obliki, debelosti, barvi, dozorevanju, trpežnosti in okusu sadu. Pa tudi drevje posameznih sort je silno različno po rasti, po občutljivosti za podnebje, bolezni, zemljo, po rodovitnosti in še po raznih drugih lastnostih. Zaradi tega je baš v sadjarstvu izbira jako težka in nezanesljiva. Da bi vsako sorto prej preizkusili, tudi ne gre, ker trpi najmanj 10—15 let, preden bi se prepričali, kako ta ali ona sorta uspeva in rodi. Zato se je treba pri izbiri sort ravnati po izkušnjah, ki jih že imamo in pa po izkušnjah drugih, ki sadjarijo v podobnih razmerah.

Nekatere lastnosti moramo posebno dobro poznati, preden se odločimo za to ali ono sorto, zlasti če jo nameravamo saditi v večjem obsegu. Od vseh stvari si jo moramo ogledati in prevdariti najprej, kako se obnaša drevo in kakšen je plod. Drevo presodimo posebno glede občutljivosti, rasti in rodovitnosti, plod pa glede trpežnosti, pa tudi glede občutljivosti pri prevajanju.

Prva, najvažnejša in neogibno potrebna lastnost, ki jo mora imeti kaka sorta, je neobčutljivost in zdrava rast drevesa. Kaj nam koristijo vse druge dobre lastnosti, ako drevo klavrno raste, ako rado pozebe, ako ga imajo posebno radi sadni zajedalci, ako je izbirčno za lego in zemljo! To ni za nas. S tako sorto ne pridemo naprej, če bi rodila še tako žlahten in dragocen sad. Zdrava, čvrsta rast, brez posebnih zahtev na podnebje, lego in zemljo in odpornost za bolezni — to so zahteve, od katerih ne smemo odnehati niti za las.

Pa še nekaj! Naša sorta mora biti rodovita. Rodovitnost je sicer pri vseh sortah kolikor toliko zavisna od raznih vplivov, zlasti je merodajen cepič, iz katerega je zrastle drevo, in pa oskrbovanje (gnojenje) drevja. Toda tudi same na sebi niso vse sorte enako rodovite. Nekatere so že po naravi take, da zarode pozno, rode malo, redkokdaj, redkokje, ker ženejo vobče preveč v les, ali pa so preobčutljive v cvetju. Take tudi niso za nas, kajti imamo mnogo sort, ki so po svoji naravi zelo rodovite. Kmalu in rade tvorijo rodni les in ne čutijo vsake slane, ko so v cvetju. Take kmalu zarode, rode ter obilo, čeprav ne baš vsako leto. — Toliko torej o lastnostih drevesa.

Sedaj pa še plod ali sad! Trgovina najbolj čista pozna, trpežna in neobčutljive sorte. S temi besedami so lastnosti sadu dovolj točno označene.

K poznim sortam prištevamo vse tiste, ki so godne za uživanje šele pozimi od novembra, decembra meseca dalje. Čimdalje se ohranijo sveže, sočne in okusne, temboljši so. Prav pozno zimske sorte začno dozorevati v shrambi šele proti pomladi,

februarja meseca. Take sorte so posebno priporočene, ker so najbolj trpežne.

Tudi neobčutljivost je zelo važna lastnost. Porabnik zahteva, da so namizna jabolka čista brez obtiskov in peg ali kakršnihkoli madežev, ki bi bili nastali pri spravljaju, prekladanju ali prevažanju. V tem oziru pa zopet niso vse sorte enake. Nekaterim se že pozna, če jih bolj trdo primemo v roke, kaj šele, če bi jih pretresali ali nerodno prenašali ali prevažali.

Imamo pa nasprotno sorte, ki imajo neobčutljivo kožo, na kateri se ne pozna niti udarec. Vse sorte s tanko, belo ali rumeno kožo in rahlim mesom so jako občutljive. Takih se bomo vobče ogibali. Sorte pa s temno, rdečo ali raskavo, kosmato kožo in trdim mesom so mnogo manj občutljive. Take so pa za naš namen. Tudi je znano, da so v kupčiji lepo barvana jabolka bolj priljubljena nego bela in rumena.

Kaj pa debelost in okus? To je postranskega pomena. Prav predrobnih in zelo debelih sort ne bomo gojili. Srednje debele sorte so vobče najbolj priporočene. Tudi okus ne hodi toliko vpoštev v sadni trgovini. Ne smemo pozabiti, da so najljubše sorte s posebnim okusom tudi najbolj izbirčne in najbolj občutljive, torej za produkcijo v masah nesposobne.

Gnojenje travnikov s kompostom.

Če primerjamo vrednost dragih umetnih gnojil z drugimi gnojili, vidimo, da je gnojenje travnikov s kompostom ali mešancem vendarle najboljšo, najcenejšo in najumestnejšo. Kmetovalca stane kompost najmanj, ker si ga lahko napravi doma tedaj, ko nima drugega dela, iz gospodarskih odpadkov. Kompost napravimo, če zmešamo na enem kupu smeti iz dvorišča, pepel, kosti, seneni zdrob, saje, apno, cestno blato, blato iz jarkov in luž, stranišnico itd. Vse to zmečemo na kup, ki naj ne bo višji od pol-drugega metra, in sicer tako, da so posamezne snovi v plasteh ali pa zmešane med seboj. Kompostni kup zalivamo po potrebi z gnojnico, da je dovolj vlažen. Vsake tri mesece približno prekoplamo in premešamo ta kup, da se različne tvarine med seboj pomešajo. Ob tej priliki lahko dodamo med posamezne plasti stranišnice ali gnojnice. Tako obdelan kompost je v enem letu že gotov, kajti v tem času je razkrojevanje raznih gnojilnih snovi že dovršeno in tvarine so sprstenele v črno prst.

Kompost je posebno izvrsten gnoj za travnike, kajti on ne nudi samo travnim rastlinam vse vrste hranilnih snovi, ampak obogati tudi zemljo s prstenino, travniško zemljo pred izsuševanjem in škodljivimi spremembami toplote. S kompostom gnojimo travnike na ta način, da ga raztrosimo enakomerno in potem travnik dobro povlačimo z brano, da se more s pomočjo zimske vlage združiti s travniško zemljo. Za 1 hektar travnika rabimo do 100 voz komposta,

težkih okrog 6 meterskih stolov. V novejši dobi se gnojenje travnikom z mešancem izpopolni še z umetnimi gnojili, kar je za pridelek še bolj učinkovito. Priporoča se torej kmetovalcem, da že sedaj pozimi zbirajo gospodarske odpadke za napravo komposta.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 16. t. m. V zadnjem tednu je zaznamovati visok dvig našega dinarja, ki je dosegel celo 7.85 centimov na curiški borzi, vendar se je potem ustalil na 7.70. Vzrok temu skoku so bili objavljeni podatki o aktivnosti naše trgovske bilance, ki je dosegla ravnovesje. Navedenega dne je naš dinar veljal v Curihi 7.75 centimov. Na domačih borzah so veljale tuje valute povprečno: 1 švic. frank Din 13 do 13.04, 1 franc. frank Din 3.60—3.65, 1 lira Din 2.87—2.90, 1 češka krona Din 2.01 do 2.04, 1 zlata marka Din 15.80—16, 1 dolar Din 66.37—66.50, 1 funt šterling Din 313—315, 1 romunski lej Din 0.34, 1 bolgarski lev Din 0.48. Za 1 dinar dobimo 1063—1067 avstrijskih kron ali 1100—1110 mažarskih kron.

g Veljava zlatega denarja. En zlati dinar velja 15 papirnatih, ena lira 4.50 pap. lir, ena zlata marka biljon pap. mark, zlata avstr. krona 14.000 avstr. kron.

CENE.

g Gibanje cen v veletrgovini v mesecu novembru t. l. Indeksna številka belgrajškega tednika »Privredni pregled« za mesec november t. l. znaša 2037, dočim je bila za mesec oktober t. l. 1981. Stanje cen v veletrgovini izkazuje torej v novembru t. l. povišanje napram mesecu oktobru za 56 točk ali dva in pol odstotka. Napram oktobru izkazuje sledeče kupine porast: živina in meso, sadje in izdelki, stavbni material, kolonijalno blago, industrijski izdelki; padec pa beležijo cene poljedelskih proizvodov. Ker so se z dinarjem vred dvignile tudi cene domačim produktom, je pričakovati, da se bodo naše cene zelo približale višini svetovnih cen, kar pomeni onemogočenje dobičkonosnega izvoza.

g Tržišče z žitom. Položaj na našem žitnem tržišču je bil minoli teden čvrst. Dovozi so bili majhni, povpraševanje od strani domačih mlinov precejšnje. Zaradi porasta dinarja je izvoz nekoliko popustil. Cene koruzi so nekoliko oslabele, zato so se dovozi zmanjšali. Koruze se precej izvažajo v Avstrijo. Kupčija z moko je povoljna. Za fižol je bilo zelo malo zanimanja.

g Ljubljanska blagovna borza. Pšenica domača Din 420, pšenica bačka Din 465, koruza nova Din 175—185, oves bački postavljen v Ljubljano Din 360, laneno seme postavljeno v Čakovec Din 675—680, moka pšenična bačka postavljena v Ljubljano Din 680, otrobi drobni postavljeni v Ljubljano Din 212.50, srednje debeli Din 240, fižol očiščen postavljen v Postojno: ribničan Din 505, prepeličar Din 580, mandalon Din 477.50.

g Sladkorni trg. Povpraševanje po sladkorju je postalo bolj živahno, cene so pa ostale neizpremenjene. Proti praznikom se bo konzum povečal, toda višjih cen ni pričakovati, ker razpolagajo trgovci in preku-

ci z ogromnimi množinami sladkorja, ki ga prodajajo izpod cen kartela. Zaraditega kartel ne more še delovati kakor bi hotel.

g Tržišče z mastjo. Domača mast je v ceni precej stalna. Cene na debelo so Din 34.50—35, na drobno Din 37—38. Amerikanska mast se je v zadnjih dneh podražila za okrog 2 dolarja pri 100 kg. Danes stanejo: sodi po 50 kg Din 29.81; zaboji po 25 kg Din 29.90. Cene se stalno dvigajo.

g Tržišče z jajci. Produkcija jaje je slaba. Cene se gibljejo med Din 1.80—2.10 na deželi. V Ljubljani se prodajajo po Din 2.25—2.50. V inozemstvu je povpraševanje slabo. Izvažajo se v Švico in Nemčijo. V Švici so cene za konzervirano blago 240 frankov, za sveže blago 270 frankov. Tudi Nemčija je kupovala po tej ceni Dunaj notira sveže blago 23.000—24.000 ak, konzervirano pa 18.000—19.000 ak. Na Angleškem so cene za sveže blago 20 šilingov za 120 kosov.

g Cene kožuho. Na nemškem tržišču v Lipskem so se plačevale sledeče cene, preračunljene v dinarje: kuna (zlatica) do Din 1400, kuna (belica) do Din 1000, lisica do Din 350, jazbec do Din 150, dihur do Din 150, podlasica do Din 50, veverica (letna) do Din 18, zajec zimski do Din 18, zajec letni do Din 7, srna do Din 50. — Cene se razumejo za srednje dobro kožuho, prav dobra kožuho ima višjo ceno. Za naše kraje se bo vršil letošnji sejem kožuho v sredo 21. januarja 1925, na dan Sv. Neže v prostorih ljubljanske borze na Kongresnem trgu v Ljubljani. Lovcem svetujemo, da s prodajo svoje kožuho počakajo do sejma in se ga tedaj udeležijo. Cene, ki se bodo plačevale na svetovnem tržišču za kožuho, objavimo še enkrat pred ljubljanskim sejmom. — »Lovska zadruga«.

g Vinske cene na Dolenjskem. V novomeškem okraju 28 do 32 K liter, na šentjernejski strani 26 do 27 K, pri Raki 26 do 28 K (boljša vina). V gostilnah je vino splošno po 12 do 13 Din liter.

g Kartel pivovar. Vse najvažnejše pivovarne v naši državi izven Slovenije so se kartelirale in sklenile, da povišajo ceno za pivo za Din 80 na hl. Teh pivovar je 18. Ta korak opravičujejo z večjimi stroški obrata vsled občutne podražitve sirovin in režije, kar pa ne odgovarja dejstvu. Pivovarne v Sloveniji še niso pristopile kartelu in tudi ne povišale cen piva.

g Kartel špiritovskih tvornic. V zadnji dobi se je združilo 50 kmetijskih in 14 industrijskih tvornic špirta v kartel, ki ima namen zvišati cene špirtu. Sedež tega kartela je v Zagrebu. Izven kartela so ostale samo nekatere kmetijske tvornice. — Po zakonu je kaznivo združevati se v kartele z namenom zvišanja cen. Vendar da se vlada ne briga veliko za ta zakon, zakaj do sedaj imamo že troje za ljudsko prehrano važnih kartelov: sladkorni, pivovi in špiritni.

ZIVINA.

g Mariborski živinski sejem 9. t. m. Na ta sejem je bilo prignanih: 2 konja, 2 bika, 46 volov, 288 krav in 7 telet, skupno 345 glav živine. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile za 1 kg žive teže: voli debeli Din 12.50—13, poldebeli 11.50 do

12.50, voli za vprego 10.50—11, krave debele za klanje 10.25—12, plemen. krave 9.25 do 10, krave za klobasarje Din 6—9, molzne krave Din 9.50, hraje krave 9.50, mlada živina Din 12—13.25.

g Svinjski sejem v Mariboru 12. t. m. Prignanih je bilo 135 prašičev in 2 kozi. Cene so bile za komad: Prašiči 7—9 tednov stari Din 150—180, 3 do 4 mesece 275 do 350, 5 do 7 mesecev stari Din 550—650, 8 do 10 mesecev Din 750 do 875, 8 do 10 mesecev 1250—1750. Za 1 kg žive teže se je plačevalo Din 15—16.50, za 1 kg mrtve teže Din 18.75—22.50. Sejem je bil splošno slab ter se je prodalo samo 57 komadov.

g Živinski sejem v Ljubljani 12. t. m. Ta sejem je bil srednje obiskan. Cene živini in teletom so ostale skoro neizpremenjene, le cena debeli živini in zaklanim prašičem se je precej opomogla, to pa zlasti zato, ker e mrzlo vreme pred prazniki primern čas, da se blago ne kvari in hrani za boljše prodajo. Vsled tega je bila tudi kupčija bolj živahna. V bodoče ni pričakovati posebnih sprememb v cenah. — Cene na tem sejmu so bile sledeče: Voli prvovrstni za kg žive teže Din 12.50—13.50, voli rejeni Din 12—12.75, voli vpreženi Din 12 do 12.50, biki lažji Din 10—10.50, krave rejene Din 9—10, krave klobasarice Din 6 do 7.50, teleta teža Din 16—17, teleta lažja Din 15.50—15.75, prašiči peršutarji živi Din 15 do 16, prašiči debeli Din 17.50—18, prašiči zaklani Din 20—21, teleta zaklana Din 19 do 20.

g V Novem mestu so bile na semnju 2. dec. sledeče cene: Voli debeli za kg žive teže Din 10.50—11; lepe klavne telice Din 11.—; krave klobasarice Din 9.50—17.50; pršutniki Din 15.50; prešiči za pleme ozir. prešiči špeharji Din 16.25—17.50; prešiči rejo 12 tednov stari par Din 300.—; 16 tednov stari do Din 50.— par. Purani 75 do 100 Din eden. Prešičev je bilo na trgu zelo veliko, posebno mladih. Kupcev pa malo za vse.

g Živinski potni listi. Generalna direktcija posrednih davkov je dne 27. oktobra t. l. pod štev. 29.456 izdala odločbo, po kateri so živinski potni listi zavezani takaj po tarifni postavki 110. taksne tarife tudi tedaj, kadar se izdajajo za živino, ki jo je lastnik sam izredil. Če je veljavnost že prej izdanega potnega lista potekla, potem je potni list nanovo kolkovati.

DAVČNE ZADEVE.

g Neposredni in drugi davki Slovenije avgusta t. l. Iz podatkov finančnega ministrstva je posneti, da je tekom meseca avgusta t. l. plačala Slovenija neposrednih davkov in pribitkov 7,522.982 Din (od 1. aprila do 31. avgusta t. l. skupaj 36.225.197 dinarjev), od prometnih ustanov 4,565.657 dinarjev (od 1. aprila do 31. avgusta 23 milijonov 473.144 Din), od gospodarskih ustanov 77.146 Din (od 1. aprila do 31. avgusta 346.714 Din), od državnih nepremičnih posestev 2,169.288 Din (od 1. aprila do 31. avgusta 11,996.398 Din), od kapitalov in fondov 7498 Din (od 1. aprila do 31. avgusta 66.530 Din), ter manjših dohodkov 933.062 dinarjev (od 1. apr. do 31. avg. 6,218.182 dinarjev). Skupno je torej plačala Slovenija avgusta t. l. 15,275.633 Din davka, dočim

(Dalje glej na naslednji strani spodaj)

GOSPODINJA

KAKO SE OBVARUJEMO OGNJA.

1. Lahko gorljive stvari, kakor vžigalice, špirit, petrolej, bencin, je skrivati pred otroci.
2. Majhnih otrok ni puščati samih pri goreči luči ali ognju.
3. V družinah z otroci so bolj priporočljive viseče kakor pa stoječe lampe, ker jih otroci tako lahko ne dosežejo.
4. V goreče svetilke nikoli ne prilivati petroleja ali špirita. Najbolje je tudi, da se svetilke prilivajo pri dnevni luči.
5. S prosto, nezavarovano lučjo ne hodi nikoli na podstrešje, v hlev, na pod itd. Istotako ne hodi nikoli in ne puščaj nikogar v hlev z gorečo cigareto, cigaro ali pipo!
6. Nikoli ne rabi petroleja za netivo in tudi ne za polivanje kuriva, če uoče goretil.
7. Gorečih žveplenk ne meči breskrbno stran! Vedno jih upihani in se prepričaj, če so ugasnili!
8. Vročega pepela, v katerem je morebiti še kakšna iskrica, ne postavljaj nikoli na samotni kraj! Šele, ko se je shladil in si prepričana, da ni nobene iskrice več v njem, ga stresi v posodo, kamor ga spravljaš. Najbolje je, če je ta posoda železna ali vsaj pločevinasta.
9. Lahko gorljive reči ne polagaj in ne obešaj na vročo peč!
10. Ako sušiš mokro obleko ali perilo pri peči, delaj to previdno, da se ne vname!
11. Preden greš k počitku, poglej še v kuhinjo, v hlev in drugam, če je vse v redu!

je za prvih pet mesecev proračunskega leta 1924—1925 odračunala že 78.326.165 dinarjev. Upoštevati je treba, da tu niso naštetni vsi državni dohodki iz Slovenije.

g. Točilna taksa za trgovce. Generalna direkcija posrednih davkov je izdala nalog, da se mora trgovec, ki točijo alkoholne pijače, predpisati taksa od 1. januarja 1925 naprej po 4. pripombi k tar. post. 62. to je tudi v malih pokrajinah od 750 do 1500 Din za pol leta, ne oziroma se na to, ali točijo ti alkoholne pijače v odprtih ali zaprtih steklenicah, čez ulico ali pa za potrošnje na stoječe goste v poslovnih prostorih. Ker se posebno na deželi mnogim trgovcem ne bo več izplačalo, še naprej prodajati alkoholne pijače, ker v celotnem letu ne zaslužijo 1500 do 3000 Din, kolikor znaša sama celoletna taksa, opozarjamo vse take trgovce, naj še tokom tega meseca odjavijo pri finančnem ravnatelju naravnost ali pa tudi potem najbližje finančne kontrole pismeno svojo pravico točenja alkoholnih pijač. Tem trgovcem od novega leta naprej ne bo več treba plačati točilne takse. Vsak trgovec pa ima kljub tej prepovedi še pravico prodajati alkoholne pijače v originalnih zaprtih steklenicah na trgovski način, ako steklenice ne polni sam in tudi ne odvarja, ker je te vrste prodaja alkoholnih pijač takse prosta.

12. Ako začutiš, preden greš spat, duh po dimu, ne miruj, dokler se ne prepričaš, odnosno kod je!

13. Nočne lučke postavljaj na varen kraj in negorljiv podstavek!

14. Varuj pa tudi otroke, da se ne oparijo z vrelo vodo, kavo, mlekom ali lugom!

RAZSVETLJAVO V NAŠIH DOMOVIL.

Umetna luč, s katero razsvetljujemo naša stanovanja, ko dnevna svetloba ne zadošča, je očesu več ali manj škodljiva. Ker je pa na noben način zlasti v zimskem času ne moremo pogrešati, se moramo vsaj potruditi, da omejimo ta škodljivi vpliv. Zato moramo varovati oči hitre izpremembe svetlobe in teme in moramo skrbeti za kolikor mogoče mirno in enakomerno luč. Nikoli ne smemo delati drobnega dela v mraku ali pri dvojni luči (dnevni in umetni). Luč ne sme vpadati v oči (ne od strani, ne od spodaj), nego mora razsvetljevati reči, ki jih gledamo ali delamo; luč, ki vnaša naravnost v oči, je vselej očem škodljiva. Umetna luč bodi naravni dnevni luči kolikor možno podobna glede moči, barve in enakomernosti; ne sme izvajati prevelike vročine in tudi ne s smradom in kajenjem kvariti zraka. Za navadno hišno in kuhinjsko delo, pisanje, šivanje i. dr. pa rabimo stoječe svetilke, katerih svetlobo zasenčimo, da se ne razprši vsepovsod, nego jo senčnik razgrne zlasti le v najbližji okolici, kjer jo tudi najbolj rabimo.

Vse od tedaj, ko smo prenehali z razsvetljavo s trakami, rabimo različno razsvetljavo. Za hitro in kratko razsvetljavo rabimo najraje sveče: lojeve, voščene in stearinske. Lojeve sveče rade kade in razširjajo neprijeten duh. Voščene in stearinske pa se zelo hitro tope in nakapa vse polno voska; zato jih ne smemo nositi v goli roki, nego v svečniku s širokim podstavkom, ker se drugače okapljamo roke, obleko in tudi tla. Razsvetljavo s svečo ni dosti močna za drobno delo in tudi ne priporočljiva, ker plamen miglja, vsaka migljajoča luč pa očem škoduje. Izmed svetilk so najbolj razširjene petrolejke, ker so praktične in je petrolejska razsvetljava primeroma še najcenejša. Svetilke na špirit in karbid so nepravilne, pa tudi nevarne.

Najboljša in najpripravnější je pač električna razsvetljava. Ima lepo, enakomerno in prijetno svetlobo; ne razvija skoro nobene vročine, nobenega smrada, ne dima in je zato tudi najzdravjša. Res, da je napeljava v sedanjih časih draga, a številne svetilke po vseh prostorih v hiši in gospodarskih poslopih ne dajo nobenega dela, pač pa je uporaba luči ob vsakem času takoj na razpolago tako, da je električno luč tudi po naših kmečkih domovih, kjer jo je le mogoče dobiti, najtopleje priporočati.

KURJEREJA.

Hitrica. Ta bolezen se ne pojavi pogosto. Obbolelo žival spoznamo: ako rada postaja, roža jej obledi, golša je prazna, perje ji vstaja pokonci in blato je belkasto

barve. Tako bolni kokoši dajmo piti, oziroma z malo žličko ji vlijmo v odprt kljun železnega vitriola na vodo. Spraviti moramo bolno kokoš na gorčo in jo hraniti z mehko toplo hrano.

Driska. Ta bolezen se prav pogosto pojavi. Vsled prehlajenja ali nepravilne hrane so odpadki zelo redki, sluzasti in zelenkaste barve. Nevarna ni driska in se ozdravi sama od seba. Dobro sredstvo je: topla hrana, gorkota in kafa v špiritu namočena.

Bolj nevarna in težje ozdravljiva je difterija. Difterija je nevarna bolezen, ki traja več tednov, večkrat tudi več mesecev. Oboleni deči so: ustna in nosna votlina, grla, goltanec, sapnik; večkrat tudi oči in koža na golih mestih, na grebenu, nosnicah in ušesih. Na teh delih se pokaže sluzna gnojna tekočina, ter mrene in luske. Stanovitno in vztrajno mazanje okuženih delov z razstopino kreolina ali jod-glicerina bolezen zelo olajša, skrajša in pomore do popolnega ozdravljenja.

Vedenica. Starejših kokoši se neredko loti ta bolezen. V zadnjem spodnjem delu se nabira voda, ki ovira žival pri hoji in je taka kokoš lena, počasna in hira. Par kapelj brinjevca ali dobrega vina, dvakrat na dan vliji v odprt kljun, ozdravi to bolezen, če ni zastarela.

Kolera. Vse gori opisane bolezni se lotijo posamezne živali in niso nalezljive. Kolera je pa bolezen, ki prav pogosto izprazni kurnike, povsod koder se pojavi. Vsako zdravljenje je neuspešno. Znaki te grozne in vnujujoče bolezni so: živali krvave, blato je gnojno in penasto. Neobhodno potrebno je bolne živali poklati, sežgati ali globoko zaštopati. Kurnik se mora popolnoma razkužiti, in sicer: Stene in strop prebelimo. Vsako najmanjšo kepico blata odstranimo, tla dobro in temeljito osnažimo. Ko je vse to urejeno, pokadimo cel prostor z žveplenim dimom. Pctem pa 14 dni zračimo in šele potem zopet lahko spravimo kokoši nazaj v njih prostore. Na zdrave živali pa moramo skrbno paziti, da se jih ne loti smrtonosna bolezen. Zato jim dajmo železne kisline in železnega vitriola na vodo, in sicer toliko časa, da je odstranjena vsaka nevarnost. Pomni pa vsa gospodinja, da je veliko lažje varovati živali pred boleznijo s tem, da skrbimo za snago, red in primerno hrano, kot pa potem bolne živali zdraviti.

BOŽIČNO PECIVO.

Keks brez jaje št. 1.

Deni v lonec osminko litra mleka, 10 dkg sladkorja, par zrn soli, 6 dkg surovega masla, dkg strte jelenove soli. (Jelenova sol se dobi v lekarni in se mora z lesom streti). Ko se to nekoliko segreje, zamesi na deski s pol kg moke. Dobro zgneto testo razvaljaj pol mezinca na debelo in zrezi z modelčki na različne oblike in če boš imela pecivo za okrasek drevesčka izkroži še z majhnim kakor naprstnik velikim obodecem. Polagaj jih na pomazan pleh in peči v precej hudi peči le malo časa, da se zarumene. Kar ostane testa pri izrezovanju ga še enkrat pogneti in razvaljaj.

Keks št. 2.

Zgneti na deski testo iz četrti kg moke, 3 dkg surovega masla, 2 žlice kisle smetane,

enega zajca, (četrt kg) ali pol kavine žličice sode (Speisesoda), dobi se v lekarni, 10 dkg sladkorja in nekoliko drobno zrezane limonine lupine. Nato testo razvaljaj pol mezinca na debelo in zreži z modelčki v razne oblike in jih zopet izkroži kakor prejšnje ter speci v precej vroči pečici ali v peči koder vzameš kruh iz peči.

MEDENO PECIVO.

Deni v skledo tri oseminke litra mrzlega mleka, eno ali dve žlici medu, žličico cimeta in nageljnovih žbic, 15 dkg sladkorja, pol kilograma moke, nekoliko drobno zrezanih limonovih olupkov, cel pecilni prašek in žličico sode, vse to dobro stepaj in stresi v pomazano in z moko potreseno pekačo, razravnaj in potresi z drobno zvezanimi orehi ali lešniki. Postavi takoj v pečico in pečene zreži na poljubne kose.

Mr. R.

MLADE GOSPODINJE.

Tistim, ki ste, in tistim, ki bi rade postale mlade gospodinjice, in sicer dobre in skrbne, naj bo prav toplo priporočen znani dekliški list »Vigred«. V novem letu bo prišal mnogo mladim gospodinjam nujno potrebnega. Čeprav ni najvažnejše, da zna mlada gospodinja dobro kuhati, bo vendar tudi o kuhinji mnogo povedala mlada »Vigred«. Še več in lepše bo pa govorila o tem, kako mora sedanja ali bodoča mlada gospodinja gospodinjiti nad svojim srcem, nad svojo fantazijo, nad svojo neumrjočo dušo, nad svojimi možgani, nad družtvom, v katerega je zapisana, nad knjigami, ki jih bere, nad denarjem, ki ga ima v žepu, nad stanovanjem, ki je njeno itd., z eno besedo: Iz »Vigredi« bodo zrasle popolne gospodinjice!

Zato, dekle, hitro naroči »Vigred«, če je še nisi! Piši na naslov: Uprava »Vigred«, Ljubljana, Ljudski dom. Stane za celo leto 25 Din, če se jih naroči več skupaj, samo 20 Din za eno dekle, oziroma za eno »Vigred«.

IZOBRAZBI

Kateri so slabi časopisi?

Katere knjige in liste imenujemo slabe? Ni dvoma, da so slabi tisti proizvodi, ki tajijo verske resnice bodisi eno ali več ali vse, ki dvomijo nad njimi ali jim malenkostno pretresa jo in smešijo. Zakaj pisano je: »Kdor veruje in se da krstiti, bo zveličan, kdor ne veruje, bo pogubljen« (Mark. 16, 16). In spet pravi sv. Pavel: »Krivovernega človeka se ogibaj... ker veš, da takšen je ves spačen in grešnik, ker je z lastno sodbo obsojen« (Tit, 3, 10 do 11). Slabi so dalje oni listi in knjige, ki nasprotujejo božjim zapovedim in imajo to za dovoljeno ali celo poveljujejo, kar nasprotuje božjim zapovedim, n. pr. praznovanje, upor, samomor, dvoboj, razuzdanost, nečistost, prešeštvo itd. Zakaj Bog sam je govoril, med gromom in bliskom: »Ne ubijaj, ne prešušuj, ne kradi, ne želi svojega bližnjega žene itd.« in Kristus je poudaril: »Če hočeš iti v življenje, izpolnuj zapovedi« (Mat. 19, 17) in za njim govori sv. Pavel: »Nikar se ne motite! Ne nečistniki, ne malikovanci, ne prešušniki, ne mehkužniki, ne nesramniki, ne lakomniki, ne pijanci, ne preklinjevalci, ne roparji ne bodo posedli božjega kraljestva« (1. Kor. 6, 10). »Nič omadeževanega ne pojde v mesto veličanstva božjega« (Skr. vez. 21, 27).

Slabi so oni listi in knjige, ki nasprotujejo cerkveni oblasti, njenim naukom, njenim pravicam in njenim napravam. Zakaj zopet je jasna beseda božjega Zveličarja: »Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik« (Mat. 18, 17). »Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal« (Luk. 10, 16) in z njim soglašala sv. Ciriak: »Tisti ne more imeti Boga za očeta, kdor nima Cerkev za mater.« »K zveličanju in k večnemu življenju ne more priti nihče, kdor nima za glavo Kristusa; Kristusa pa ne more imeti kot glavo nihče, kdor ni v njegovem telesu, ki je Cerkev« (sv. Avguštin).

To torej so slabe knjige in slabi listi. Vprašanje pa je, ali se kaj takega tiska tudi med nami Slovenci? Ah, da bi ga ne bilo; toda ni tako. Vi sami veste, da je: saj so nam naš škof sami od časa do časa v svojih pastirskih listih imenoma imenovali take liste. Sami ste slišali, kako se tudi v naši domači besedi napada Cerkev, duhovnike, zakramente, priporoča brezverska društva, hvali protiverske državne odredbe. Ni še dolgo tega, ko je slovenski list imenoval našo najsvetejšo skrivnost sv. vere, zakrament sv. R. T. navadno malikovanje (»Naprej« 23. maja 1922), ko sta dva druga lista pisala, da je neumno hoditi k spovedi (Domovina, Spidski tednik (socialistični) 1921, št. 25), ko je eden imenoval skrivnost o presveti Trojici nesmisel (»Naprej« 26. aprila 1922), ko je drugi navajal procesije sv. R. T. kot dokaze ljudske nezrelosti in verskega fanatizma (Naprej 24. junija 1922), ko je tretji učil, da je v kato-

licizmu mnogo potvorjenega budizma (Jutro 7. IX. 1922), zahteval, da se mladim duhovnikom dovoli ženitev (Slov. narod 13. VIII. 1922), učil, da je sv. Trojica vzeta iz poganstva, Marija pa da je namesto grške boginje Here (Domovina) itd.

In če pomislimo na našo takozvano leposlovno umetnost, na naše igre in predstave — koliko strupa verskega in nramnega, domačega in takega, ki so ga zanesli v najrazličnejših prevodih od Francozov in Nemcev, od Rusov in Čehov, koliko zasmeha in blatenja se skriva tudi v teh knjigah, podlistkih in predstavah! Koliko tiskanih strani, ki razlagajo vsa verstva naravno, ki se rogajo vsaki čednosti, ki zagovarjajo razporoko in brezversko vzgojo, ki pišejo, naj bi svetni učitelj, četudi drugoverec, poučeval katoliško krščene otroke. Resnično! Tudi o naših pisateljih bi lahko zaklicali s prerokom Izaijem: »Vaše roke so s krvjo omadeževane in vaši prsti s krivico; vaše ustnice mrmrajo laži in vaš jezik krivico govori... Modrasova jajca ležejo in pajčevine predejo; kdorkoli kaj njih jaje je, bo umrl in kar se izvali, je bazilisk...« (glej dalje Iz. 59, 1—21).

Jaslice — radost otrok.

Bližajo se najlepši med lepimi prazniki, sveti božični dnevi. V našo razrvano vsakdanost bodo zapeli svetonočni zvonovi kot angeli nekoč na betlehemskih livadah presrečno nebeško novico: Zveličar nam je rojen, pridite, molimo ga?

Skoro nobena skrivnost naše sv. vere priprostege človeka tako ne gane kot ravno skrivnost svete noči betlehemske. Kjer koli živi še dobro, nepokvarjeno ljudstvo, s kakšno ljubeznijo se oklepajo tam božične noči in jaslice. Silno lepa in pomenljiva je navada, da postavljamo po krščanskih hišah jaslice. Jaslice so posebna radost otrok. Ti imajo prvo pravico, da se vesele božičnih dni — saj je Bog sam v teh dneh postal otrok. Mislim, da tudi najboljša pridiga ne more otroškim srcem razložiti bolj nazorno božičnih dogodkov in jih vtisniti tako globoko v spomin kot to store jaslice. Zato imajo velik vzgojen pomen. Kjer znajo starši v družini pripraviti svojim otrokom kdaj kaj veselja, koliko sreče lahko napravijo otrokom v božičnih dneh. To je radost v hiši, ko otroci prinesejo stare pastirce iz podstrešja in jih postavljajo v kot. Bele ovčke s pastirci, hlevček z osličkom in voličkom, nazadnje jaslice z Jezuškom, Marijo in Jožefom. Za praznik svetih Treh kraljev pridejo trije kralji v blestečih oblekah, s sijajnim spremstvom. Svetla zvezda zagori nad hlevčkom. Vse se drenja okrog jaslic, vsak hoče videti krasoto ob blizu, strmenja in čudenja ni konca ne kraja. Ves dan ne govore otroci o drugem ko o Jezušku, o ovčkah, o pastircih, in še ponoči se jim sanja o tem. To je res nedolžno veselje, ki so ga tudi angeli v nebesih veseli. Če kdaj v življenju, tedaj na božični večer postanejo otroci angeli.

JOHAN
se dobi v vseh
specerijskih prodajalnah

Najboljši
šivalni stroj je edino le
Josip Petelinc-a

znane
Grizner in Adler
za rodbino, obri in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob vodi
Posk v vezanju brezplačno. Volitna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo

Dolenjci, pozor!

Kupujem koruzo, ajdo, pšenico, krompir, ječme in druge deželne pridelke ter plačujem najbolje.
ANTON TRAVIZAN, trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki — Bršljin - Novo mesto.

Škof Keppler je napisal krasno knjigo »Več veselja«. V tej knjigi globoko obžaluje, da v naših pustih časih primanjkuje celo otrokom, mladini lepega veselja. Otrokom, pravi škof Keppler, je veselje tako potrebno kot jim je potreben vsakdanji kruh. Na tisoče pa je otrok, ne samo po revnih družinah, ampak tudi bogatih staršev, ki preživljajo svoja mlada leta brez veselja vsaj za nekaj dni. Zdi se, kot bi na božično noč znova prišel angel v družine k otrokom z novico: Glejte, oznanim vam veliko veselje. Tudi revni, najrevnejši otrok je vesel svojih jasic, tudi če so še tako preproste. To otroško veselje nad jasicami spremlja otroka skozi celo življenje in ga vzpodbuja in navdušuje.

Zalostna bodo tista leta, ko bodo jaslice zapustile naše domove. Zemlja bo še bolj dolina solz, ako po družinah naši otroci ne bodo več vedeli za sveto božično veselje. Današnji moderni čas nam je pregнал že neskončno veliko lepega in dobrega iz hiš, ta čas preganja tudi jaslice. V bogatejših hišah jih komaj kje še najdete. Pa tudi v kmetijskih domovih ni več prave ljubezni do jaslice. Kjerkoli zginjajo jaslice iz hiš, je to znamenje, da v tistem kraju peša vera. V družini, kjer je vera umrla, tam jaslice nimajo več prostora.

Krščanski starši, nikar ne delajte na to, da bi jaslice polagoma izginile iz naših hiš. Saj vsi, ki ste bili versko vzgojeni, veste, da ni nič lepšega kot slovenska kmetiška hiša na sveto noč, ko so prižgane jaslice, okrog njih pa zbrana družina, kateri sije božično veselje z obrazov. Pripravite svojim otrokom čim več lepega veselja ob jaslicah, pustite jim nedolžno srečo blaženih let. Ne ustrašite se malih stroškov, da nabavite svojim otrokom papirnate pole, kjer so naslikani pastirci. Koliko veselja imajo otroci, kadar izrezavajo pastirce in jih postavljajo. Take jaslice, ki jih otroci sami naredijo in naj si bodo še tako preproste, imajo za otroka več mikavnosti kot pa že narejene in kupljene v trgovini.

Resnično, jaslice naj zopet zavzameo častno mesto po naših domovih, jaslice naj pridejo zopet nazaj v vsako katoliško družino. Otroci naj pred jaslicami opravljajo svojo jutranjo in večerno molitev, tam naj prepevajo svetonočne in božične pesmi kot je bilo to v starih, lepih časih. Starši, sredi svojih srečnih otrok praznujte zopet pravi krščanski Božič z domačimi jaslicami in z domačimi pesmimi, z vsem čarom in toploto, ki sije iz rojstnega kraja Odrašenikovega. Nič lepšega ne morete darovati svojim otrokom za Božič kot to, da jim pomagata doživeti vso blaženost te najsvetejše noči.

Božidar.

Pliš za površne lopice in plašče je dospel. Naroči se lahko tudi izgotovljeno po meri. F. in L. GORIČAR, »PRI IVANKI« — Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 29. 7895

HIŠO kupim

in zraven toliko zemlje, da se lahko redi 1 krava. Pišite župniku V. na upravo lista pod štev. 7600.

Majerja in majerico

oženjena in brez otrok, ki znata dobro moliti in sta izkušena pri živini, z vso oskrbo in plačo, išče graščina KRIŽ, p. Kamnik.

Framasonstvo.

I.

Framasonstvo je več ali manj tajno društvo ljudi, razširjeno po vsem svetu. Ime pride iz francoskega: franc, franche pomeni čist, -a, -o, nepokvarjen, -a, -o, maçon pa zidar. Duhovna vez, ki je jeja družiti te ljudi pred dvestoleti in sicer najprej na Angielskem, je bila kriva vera starih manihejcev in gnostikov, kakor jo je bila sveta Cerkev obsodila že v 4. in 5. stoletju. Seveda se je ta kriva vera pojavila med frasoni v nekoliko novi obliki. Uči pa ta vera, da je početnik vsega dvojen princip: eden popolnoma dober in ta je početnik duhovnih bitij, predstavlja nam ga luč; drugi pa je početnik telesnih bitij, ves slab in tega nam predstavlja tema.

Krivi nauk gnostikov in manihejcev nam odseva tudi iz vse zunanje uredbe frasonstva. Manihejci so namreč ločili dvoje privržence njihovega nauka: navadne vernike in pa otroke luči, imenovane tudi pneumatike, poslušalce in izvoljence. Vera je za preproste, spoznanje ali luč pa za prosvetljenje. Prav tako se loči frasonstvo v neposvečene in posvečene, v javne in popolnoma tajne člane. K prvim spadajo takojimenovani učenci, tovariši, učitelji in teh se poslužuje frasonstvo, da izpelje svoje načrte. Med druge pa štejemo takojimenovane pripadnike rdečega križa in viteza Kadoscha. Leti pa snujejo načrte in proučavajo sredstva, kako jih izpeljejo.

Vse društvo je zasnovano kakor kaka ustavna država. Podlago tvorijo krajevna društva, imenovana po svojih zbirališčih loža (beseda je istotako francoska: loge in pomeni hišico, bajto). Posamezne lože so podložne postavodajni skupščini, lete pa zopet glavnemu svetu ali konventu, nad vsemi pa je postavljen Svet 33, ki izvršuje eksekutivno oblast, to se pravi, da prisili sebi podložne, da izvršujejo načrte teh 33. Vsi člani nosijo posebne znake in se poznajo med seboj po gotovih dogovorjenih znamenjih.

Sprejem v društvo nam je popisal francoski poslanec M. Andrieux, ki pa je leta 1885 izstopil iz društva, sledeče: »Peljali so me v svoje svetišče. Tu smo šli v neko podzemsko sobo, ki pa je bila popolnoma črno prevlečena. Okrog pa so ležale kosti in črepije mrtvecev, sredi med njimi pa je bila mizica in na njej pero in črnilo. Pozvali so me potem, ko sem moral odložiti vse, kar sem imel pri sebi, naj zapišem svoj testament. Ubogal sem in zapisal na papir: Vse svoje premoženje in nepremoženje premoženje izročam svojim staršem, da ga oni razdelijo po svoji volji potrebnim ubožcem. — Nato smo se vrnili v svetišče. Tu so pričeli švigati okrog mojih nog plameni v raznih barvah in nad mojo glavo se je prikazal gol meč. Nekdo je pristopil prebral mojo poslednjo voljo in v kratkem nagovoru slavil mojo plemenito mišljenje napram staršem in ubogim. Potem pa so me zaprilegli in zarotili, da bom molčal o vseh tajnostih, ki se v društvu godijo, sicer mi bo jezik iztrgan, glava odsekana in moj pepel raztresen na vse strani sveta. Potem smo zapustili njih svetišče.

Domoljub s slikami.

Če se bo oglasilo dovolj novih naročnikov, bo v prihodnjem letu Domoljub vsak mesec prinašal prilogo s samimi slikami in sicer na 4 straneh. Prva taka številka izide takoj po novem letu. Ker se bodo stroški za list s tem znatno zvišali, prosimo naše prijatelje, da razvijejo za list čim večjo in živahnejšo agitacijo, ker bomo le s povišanim številom naročnikov mogli vsak mesec izdati slikano prilogo.

„Orličovo“ pismo staršem.

IV.

Dragi starši!

Na Slovenskem so en gospod, ki zelo radi »popravljajo«. Popravljajo namreč časopise in njihova poročila. Kakor hitro jim ni v tem ali onem časopisu kaj všeč, brž se vsedejo in napišejo tiste litanijske Res pa ni, res pa je! Res pa je, res pa ni! Res pa ni, res pa je!

Ker tisti popravkarski gospod tudi spada med starše, skoraj gotovo prav pridno berejo tale moja pisma. To bi bilo čisto prav — saj so zelo potrebni pametnega branja. Nič manj kot sami gospod — ičevič ni tisti gospod, ki so sedaj na Slovenskem za — ičeviča —.

Res pa je, da so se morebiti popravkarski gospod že vsedli in so napisali pismo: »Cenjeni gospodič »Orlič« v Ljubljani! Res pa ni, da gospod — ičevič, — rjav in drug — tič ne marajo »Orliča«. Res pa je, da ga imajo prav radi, kar je res fajn list za Orliče in druge tiče.« —

Dragi starši, naj vam z vso resnostjo povem, kaj je pravzaprav z vso to rečjo.

Prav res je, da so današnji vladajoči gospodji »Marijini vrteci« in »Orlič« zelo hud trn v peti, ki jih silno bode. Zato je hitro izdala naredbo, da je vse to na en mah prepovedano. Ker je pa vsled te naredbe med slovenskimi ljudmi le prehudo završalo, so gospodje krempljice za eno spoznanje nazaj pognili in so rekli: Za slovenski svet naša naredba ne velja. In ko so to rekli, se je slovenski svet kolikor toliko pomiril, ker slovenski svet je zelo vesel, če more včasih lepo v miru preživeti kakšen dan ali morebiti celo zimo.

Toda nikakor ni ostalo pri tem. Prišla je iz Belega grada nova naredba in tista so te dni bere učencem in dijakom po naših šolah. In kaj se v tisti naredbi bere? Pravzaprav nič — in vendar vse, kar kdo hoče. Dijakom in učencem se prepoveduje pristop k nekim društvom, nič pa ni zapisano, h katerim društvom. O pač! Zapisano je, da dijaki in učenci ne smejo biti člani »separatističnih« društev in tudi se delovati ne smejo pri njih. Ja, ali ni s tem dosti povedano?

Škrat vedi, kaj je po mislih — ičevičev »separatistično«! Kaj sploh ta beseda pomeni? Latinska je. »Separare« se pravi: odločiti, odtrgati. Torej bi se menda reklo, da dijaki in učenci ne smejo v društva, ki hočejo od države nekaj odtrgati! Prav! Zdaj pa povejte, kje na Slovenskem taka društva so! Če so, prepovejo naj društva sama, ne pa šolarjem braniti vanje! Ali ne

bodo drugi ljudje še lažje kaj odtrgali od države, če bi ravno hoteli, ali so ravno šolarji tako nevarna vojska. Kolikor je pri pri »Orliču« znano, znajo šolarji pač »trgati« hlače po šolskih klopih, znajo tudi »trgati« zvezke in knjige, če niso boljše vzgojeni kot jih vzgaja najnovejša »prosveta« iz Belega grada — toda, da bi znali »trgati« cele kose mesa in kosti iz državnega telesa — o tem doslej »Orlič« še ni slišal. Res pa morda je, da je o tem slišal kak drug — tič!

Potemtakem bi pameten človek mislil, da je tista odredba, ki se te dni prebira šolarjem namesto da bi se jim bralo kaj boljšega, da je tista naredba velika kolobocija in še večja neumnost. Pa ne, dragi starši! Motite se, če mislite, da je tako. Ni neumnost, o ne, hudobija je, pa še prav velika in nagražna hudobija! Minister presneto dobro ve, kaj je zapisal, ko je vrgel na papir besedo »separatistična društva«. Zapisati se pa ni upal tistih društev z imenom, ker je strahopeten in se boji odkritega boja s starši slovenskih otrok. Mislil si je zvišajnik tako: Jaz že vem, kaj hočem, staršem slovenskih šolarjev pa ni treba vedeti, kaj hočem. Toda neka druga gospoda pa tudi prav dobro ve, kaj hočem, in tista gospoda bo že znala mojo odredbo tako brati kot ni pisana, pa vendar jaz hočem, da se bere! Da bo tako brala, za to tista gospoda tudi v resnici skrbi in tista gospoda, katera je? To so naši slavni svobodomiselnih učitelji in profesorji! Zato sicer ni res, da je minister z imenom prepovedal šolarjem orlovsko organizacijo, res pa je, da je z dobro razumljivim mežikanjem naročil svojim hlapcem »svobodomiselnim« učiteljem in profesorjem, naj jo prepovedo po svojih šolah zato, ker hoče po božjih zapovedih in Kristusovih naukih vzgajati mladino. In še to grdobijo je zraven napravil, da jim je položil na jezik besedo, s katero naj izrečejo nad orlovsko organizacijo hudičevičevsko obrekovanje, češ da je separatistična!

Dragi starši, ali razumete to? Ali kaj vprašate svoje šolarje, kako jim v šoli marsikje ministrovsko naredbo berejo, oziroma razlagajo? Le vprašajte in boste sami zvedeli! Ali sedaj veste, da je zadnje »Orličev« pismo čisto prav povedalo in ga ni treba čisto nič popravljati? Prav nič! Takoj ga še enkrat podpiše »Orlič«.

»Separatistična« organizacija! Saj to je res! Toda nobenega kosa ne misli odtrgati od telesa naše države in mile domovine, pač pa hoče slovensko mladino odtrgati od tega, da bi ji škodovali razni parkeljani, to se pravi hudičeviči in drugi »lčeviči«. Slovenski starši, vi pa povejte, če je to dobro delo ali ni? Vi veste, da to je dobro delo! Za to dobro delo bo seveda orlovsko organizacija dobila od gospode, ki se je boji, še marsikatero klopoto — e, pa je premočna, da bi ji to škodovalo! — Od vas, slovenski starši, bo pa dobila še marsikako hvaležno besedo. Da je to res, zato »dober stoji« tisti, ki sedajle vas in vaše šolarje prav lepo pozdravlja in jim vošči mnogo resnične prosvete, namreč vaš odkritosrčni prijatelj

Bog živil

»Orlič«

LISTEK

Sovraštvo in ljubezen.

(Dalje.)

»O pač, mogel bi! Mož je! Lahko naredi kar hoče! Imel bi lepo, pridno ženo z Lizo. Ne, ni hotel! Gleda pač k onim tja čez cesto, tisto našemljeno gos.«

»Lena!«

Henrik, ki do tedaj ni izpregovoril besede, je zavpil.

»Lena, to ti prepovedujem! Meni lahko rečeš, kar hočeš, toda deklici ničesar — ničesar! Mir ponujam! Nič žalega ti ni storila, ne meni, niti nam vsem. Naravnost, v obraz ti povem, in tudi Matiji: Ne morem za to, ne mogel bi poročiti Lize, ker bi postala oba nesrečna.«

»Potem si navaden breznačajnež!«

Obrnila se je proti vratom, toda Matija jo je zadržal.

»Lena, ne pojdi! Ostani! Krivico mu delaš, Lena! Če bi tudi hotel, tedaj je že prepozno. Liza ga noče več, že davno ne več, Lena!«

Užaljena deklica ni odgovorila Matiji, temveč se je obrnila k Henriku.

»Breznačajnež! Še enkrat ponovim to! Vzeti možu otroka, možu, ki so mu dolžni vse, brez katerega bi lakote pomrli, vzeti mu otroka in se potem postaviti pred nje — in ničesar drugega reči, kot govoriti o drugih, niti ene besede — plui, v grlu bi mi obtičal vsak grizljaj, ki bi ga še povžila tukaj. Midva sva končala, midva, za vedno!«

»Lena, toda Lena, poslušaj vendar —.«

»Matija pusti me! Gnusi se mi! Jutri pridem še enkrat k tebi in Lizi, v vašo hišico, čas je, da grem proč od tukaj!«

»Lena, počakaj vendar —.«

Šla je ven. Henrik je stopil k Matiji in stegnil obe roki.

»Matija! Sedaj bova midva govorila, sedaj, ko je šla ta ven — saj je neumna. — Sedaj mi moraš ti povedati, če me tudi ti smatraš za breznačajneža.«

Matija je zmačal z glavo.

»Ne, Henrik! Vem, da ne moreš za to.«

Henrik se je tresel od razburjenja.

»Matija, prisegam ti: nikogar ne cenim bolj kakor tebe in nikomur nisem bolj hvaležen kakor tebi, to je samoposebi umevno. Rad sem imel Lizo in spoštoval kakor nobeno drugo dekle, — toda, Matija, za zakon je treba pravo ljubezni, in če bi — če bi tako — ne, to ne gre! Matija, res, je, danna dan sem si dopovedoval, da moram poročiti Lizo, in včasih se mi je celo zdelo, da bi šlo, toda potem — če sem zagledal Loto le slučajno od daleč, — tedaj — tedaj ... Matija, saj mi ni zato, da bi bil srečen ali nesrečen; saj sem vžil vse življenje prav malo ali nič sreče, toda, ali bi mogel tebe in Lizo tako prevarati, bi li mogel to? In da bo šla proč v samostan, tega nisem vedel.«

Matija Gorec je mirno gledal razburjenega, mladega moža.

»Sedi sem, Henrik, sedi sem k meni! Hočeva se mirno pogovoriti. Prav je, da si

tako odkrit napram meni, in tudi jaz ti hočem vse povedati. — Upal sem to. Kako je to prišlo, ne vem. Povedal sem ti že, da sem imel rad tvojo mater, ko sem bil še mlad. Bil pa sem revež in je nisem mogel dobiti. Vem, Henrik, kaj se to pravi, vem! Vendar sem se poročil z neko drugo. Samo eno leto je živela; toda, mislim, da bi dobro izhajala. Če je človek mlad, misli, da brez velike ljubezni ne more živeti. O da, gre pač, včasih še bolje kakor pri ljudeh, ki so bili pred poroko nori od ljubezni. Mislil sem na to, ko sem videl, da te ima moja Liza rada, in da ti prav nič ne veš in ne slutiti. Vedno sem upal, da bo še vse dobro. No, prišlo pa je vse drugače. Ne morem ti povedati Henrik, kako mi je danes, kakor da bi moral umreti, — ker je pač moja edina.«

»Matija! Matija! To je grozno, da sem ti jaz povzročil kaj takega! Obupal bile!

»Henrik, ne vznemirjaj se! Jezen nisem prav nič nate. Poznam te. Prišlo je pač, kot je moralo biti. In pogledaj, saj Liza ne bo nesrečna. V samostan gre; srečna je v tem, to je moja tolažba. Vedno sem se odkril, kadar sem srečal kako redovnico. In ko se bom nekoliko navadil tega, bom popolnoma zadovoljen. Samo sprva je pač težko.«

Nenadoma je Henrik plašno pogledal svojega starega tovariša.

»Matija! Toda ti boš pač še ostal pri meni?«

»Ne! Ne ustraši se! Najbolje je, da se danes o vsem pogovoriva.«

»Ti hočeš proč? Proč od nas?«

»Da, Henrik! Ne razburjaj se vendar! Mirno hočeva govoriti. Glej, jaz moram proč!«

»To je kazen? To?«

»Nikaka kazen, Henrik! V miru in prijateljstvu se bova ločila.«

Mladi Bukovec se je brezupno zasmel.

»V miru in prijateljstvu! In jaz bom ostal sam! In nimam končno nikogar več na svetu! Svojega edinega prijatelja bom izgubil! V miru in prijateljstvu!«

Skočil je pokonci, stopil k oknu in gledal ven v noč. Hipoma se je obrnil. Z grenkim glasom je rekel:

»Zato si nam zgradil domačijo in spravil vse v red, da greš sedaj proč, ker ti je ena stvar spodletela? In ti vendar praviš, da jaz ne morem za to.«

»Da, Henrik! Glej, človek je človek! Ne morem biti več tu. Vedno bom moral misliti na Lizo. In potem, presamotno je. Že večkrat mi je bilo tako težko. Sedaj ne vzdržim več. Verjemi mi. Premišljeval sem o tem. Zadušil bi se. Hočem zopet proč k ljudem.«

»Pa vendar ne —«

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostal trg 10.

»Kot cunjar? Da, Henrik! Baš to! To mi je tudi tedaj pomagalo.«

»Tega ne smeš, Matija? Kaj pa bodo rekli ljudje?«

»Ljudje? Naj rečejo, kar hočejo. To me ne briga. Navajen sem.«

Henrik je skočil k Matiji in ga prijel za obe rami:

»Matija! Če mi to narediš, potem ne vem, kaj bom začel. Matija, ali mi ne moreš odpustiti v srcu? Saj praviš, da nisi jezen name; pa vendar nočeš ostati pri meni, proč bočeš in me pustiti samega, veš, da te potrebujem kakor vsakdanji kruh, ne samo v gospodarsvu, ne, tisočkrat bolj kot človeka in prijatelja, in ti hočeš proč! Premisli se, Matija, premisli se in četudi bi bil lopov — ostani pri meni!«

Starec je obrnil glavo v stran.

Ostani tu, Matija! Na kolenih te prosim!«

»Ne morem, — ne morem, Henrik! Ne zmorem tega, to presega moje moči. In tudi zato ne bi bilo dobro, če bi me imel vedno pred očmi. In potem, če se poročiš z Loto, bi itak moral proč.«

»Kdo pa pravi, da hočem poročiti Loto? Da jo ljubim, tega ne morem izpremeniti. Toda poročiti je nočem! To misli samo Lena!«

Prišlo bo do tega, Henrik, prav gotovo bo prišlo. Toda bolje je, da ne govorimo o tem. Zame je bilo danes že malo preveč. Toda to sem že davno sklenil, da ti bom povedal, če se bo Liza odločila, da grem potem jaz proč. In tega nočem izpremeniti. To mora s teboj biti!«

Henrik je stetil nazaj in se ves blede naslonil na mizo.

Potem pojdi! Vsi pojdite! Pustite me samega, če mislite, da to zaslužim! — Tako sva torej tudi midva končala. —

Nastal je mučen odmor.

»Ti nočeš, Henrik, da bi bila še nadalje prijatelj?«

»Ne! Če mi to storiš, mi storiš več kakor moj največji sovražnik!«

Potem — potem zdravstvu, Henrik! Henrik mu ni odgovoril.

Matija Gorec je zapustil Bukovje.

Zgoraj v svoji sobici je sedela Lena Naglič in pisala pismo. Glasilo se je:

Ljubi Janček!

Liza gre k usmiljenkam. Matija pravi, da ima poklic in da gre rada v samostan. Toda jaz vem, da je imela Liza rada našega Henrika in da je ta ni maral. Pravi, da bi bil z njo nesrečen. To pa ni res, ker Liza je pridno, pametno dekle. In on je naredil to samo raditega, ker je zagledan v Prekovo Loto in bi jo rad poročil. Ljubi Janček! To je taka sramota, da je storil Henrik kaj takega, in da je našemu dobremu Matiji povzročil toliko bolesti, da od sedaj naprej ni več moj brat. In zato Ti pišem, da se hočem s Teboj, ko boš prost vojakov in če bova imela kak zaslužek. Jaz mislim, da bi Ti šel v rudnik. Lahko bi zaslužil 15 mark na teden. Jaz pa bom šivala za ljudi. Tako bi že izhajala. Ljubi Janček! Pišem Ti danes, da Te imam res rada in da Te rada poročim. Takrat pa, ko si prišel od nabora, Ti nisem mogla tega reči, ker

sem zislila, da bom morala vedno ostati pri Henrik in mu pomagati. Toda Henrik je zloben in ne zasluži, in zato grem proč. In popolnoma vseeno mi je, če grem od doma. Grem k teti Emiliji v Valdenburg. Tam se bom učila šivanja in ostala toliko časa, da se bova poročila. Ljubi Janček! Ti mi moraš pa obljubiti, da boš vedno priden in pameten, da bova lahko živela. Sicer pa moraš biti vesel, zakaj to mi je pri Tebi vedno ugajalo, ker sama ne znam biti vesela. Jaz Te pa tudi ne bom jezila, temveč bom dobra s Teboj.

Najlepše Te pozdravlja

Lena Naglič.

Zadnji obisk.

Fr. Ks. P.

Pristna jesenska megla. Kratek dan. Šli smo, da zadnjič obiščemo gorskega župnika Fr. Škulja v Topli Rebrji na najvišjem kraju na Kočevskem.

Kočevarji prebivajo v kočevskem in novomeškem okrajnem glavarstvu. Ker nimajo zadostno število domačih duhovnikov zato prihajajo v te kraje duhovniki kot župniki in kaplani.

Najvišji kraj na Kočevskem je Topla Reber (Unterwarmberg). Ako greš iz mesta Kočevja skozi Starilog, rabiš prav poštenih pet ur hoda, predno prideš do vrha, kjer stoji šola, župnišče in župna cerkev posvečena mučeniku sv. Vidu. Tu je bival s svojo materjo pokojnik celih 18 let. Ker je bil vedno slabotnega zdravja, svetoval sem mu večkrat, naj gre kam v nižavo, toda ostal je svoji župniji zvest do hladnega groba. Planinski kraji imajo neko čudovito moč, da priklenejo človeka nase, da se le s težkim srcem loči od njih, nasprotno pa je dušno pastirstvo v samotnih, goratih revnih krajih velika žrtev, kjer primanjkuje dostikrat vsega, v boleznih pa zlasti zdravniške pomoči. Pokojnik je bil rojen l. 1875, obiskoval je ljubljansko gimnazijo in je bil l. 1902 posvečen v duhovnika. Služboval je ves čas na kočevski zemlji: v Koprivniku, v Starem logu in na posled na Topli Rebrji, kjer ga je zadela srčna kap. Veličasten je bil njegov pogreb. Deset duhovnikov sosedov, obilo ljudstva od blizu in daleč se je zbralo na tej gorski višavi, da spremijo pokojnika k večnemu počitku. G. dekan iz Kočevja je spregovoril v cerkvi iskrene poslovilne besede, ki so izvale po vsej cerkvi glasne solze, tovariši duhovniki pa so mu zapeli na grobu: »Nad zvezdami!« —

Dolgost življenja našega je kratka, kaj znanec že zasula je lopata, odprta noč in dan so groba vrata, a dneva ne pove nobena pratka.

(Prešern.)

Oskrbištvu Fužine D. M. v Polju pri Ljubljani sprejme resno, bolj priletno dekle, katera tudi dobro pere. Stalna služba.

Dr. Božidar Fajdiga

ordinira od 14. decembra v KRANJU št. 111, nasproti cerkve. 7800

OD DANES IN VČERAJ

RJASTE MADEŽE

iz perila odpravimo na sledeči način: Madež odrgnemo z limono, potem pokrijemo s pivnikom in z vročim likalnikom trdo zlikamo. To je treba ponavljati toliko časa, da madež zgine.

MADEŽE ČRNE TINTE

odpravimo, ako namočimo madež v gorkem mleku, ga v mleku zmencamo, potem pa še segrejemo nekoliko limoninega soka v glazirani posodi in držimo v njem že v mleku izpran madež toliko časa, da popolnoma izgine.

MILA ZIMA.

Znani napovedovatelj vremena dr. Baur pravi, da bo letošnja zima mila; sicer ne posebno topla, a vzdržljiva; na noben način pa ne taka, kakor lanska.

PARIZ—MOSKVA.

Sedaj, ko so postali Rusi in Francozi malo boljši prijatelji, se je začel med njimi bolj živahen promet. 14. novembra je prišel v Moskvo prvi aeroplan naravnost iz Pariza. Tri motorje je imel. Vožnja se je vršila v prav neugodnih razmerah, aeroplan je moral večkrat skoz meglo in sneg. Nad Moskvo so metali letavci fistke s pozdravi na ruski narod. Oblasti in prebivalci so letavce sprejeli zelo navdušeno. Sedaj se pogajajo za vpeljavo trajne zračne zveze med Parizom in Moskvo. Vožnja bo trajala 19 ur.

Kje je jezdec?

Služkinjo za vsa hišna dela, in ki se razume vsaj nekoliko na kuhinjske sprejme proti dobri plači ugledna trgovska hiša. — Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod šifro: »Poštena 324 — 7858«. 7858

Elektromotor 4KS 220/350

se ceno proda radi nabave močnejšega. — Poizve se pri JOS. MARINKO, Komarja, p. Dobrova.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vo no iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadruzi z **neome enim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 200 milijonov kron.

Dva hlapca H KONJEM, z vso oskrbo in plačo, išče graščina KRIZ pri Kamniku. 7731

Hiša na BREZJAH štev. 30, z vrtom, se proda za ceno 17.000 Din. - Poizve se v gostilni Frelih na Brezjah, Gorenjsko. 7881

Nova koruza

po K 969 se zopet dobi pri Gospodarski zvezi.

Važno za gospodinje!

Naznanjam, da sem EDINO LE JAZ, ki bom za božične praznike najceneje prodajal. - Najfinejšo moko, rozine, cvebe, med in drugo specerijsko blago. Dalje krasni kinč za božična drevesca itd. Vsi deli nanovo doselega manufakt. blaga imam izdatno znižane cene tudi v manufakturi. - Za cenj. nakup se najtopleje priporočam.

J. Menart, trgovec - Domžale.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

r. x. z o. z. v Ljubljani

Mestni trg št. 6

ker ima že nad

10.000.000 Din

jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše.

Vajenca poštenih staršev, za kolarsko obrt, sprejme Matevž MODER, Dol pri Ljubljani. Hrana in stanovanje pri mojstru. 7793

KORUZA zdravo, novo blago, se zopet DOBI v vsaki množini pri FRAN POGAČNIK - LJUBLJANA, Dunajska cesta štev. 36. 7761

Je li osvoboditev bolečin vredna ene poizkušnje?

Potem se ne tožil temveč poskušaj: **LE-KARNARJA FELLERJA „ELSAFLUID“**. Imaš bolečine v obrazu? Na celem telesu? Muči li Te revmatizem, glavobol? Zobobol? Ako si preobčutljiv proti mrzlemu zraku Ti bo trljanje z Elsafluidom olajšalo bolečine, Te okrepi in osvežilo. Znotraj za želodec, pri krčih, bolečinah nekoliko kapljic na sladkorju. Mnogo izdatneje in bolje kot francosko žganje, najbolje sredstvo te vrste! Z zavojnico in poštino vred stane:

1 paket s 6 dvojnati, ali 2 spec. stekl. 62 Din
2 paketa s 6 dvojnati, in 2 spec. stekl. 96 Din
3 paketi z 12 dvojnati, in 2 spec. stekl. 130 Din
6 paketov z 18 dvojnati, in 6 spec. stekl. 240 Din

Naročila naj se natančno naslove na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar

v Stubici Donji, Elsatrg 16 — Hrvatska.

Za dopolnitev paketa se priporoča: Elsa-kroglice, milo odvajalno sredstvo z dobrim uspehom. Elsa-ribje olje krepi slabe otroke in odrasle.

NJIVE dam v najem oziroma tudi prodam. Več pove Jakob Janežič, Mengeš 56.

Izurnjenega čevljarskega POMOČNIKA sprejemem. L. PRETNAR, čevljar, Vižmarje, posta Sent Vid nad Ljubljano. 7880

Vsak, ki hoče biti

pocni in lepo oblečen, najsi bo fant, možček ali deklica, ta le v obleki Mih. Lapuhovi bo srečen, ki se dobi v škofji Loki, pravi vedno naša Mica.

Ždivjal bi

Človek često radi popolne brezobzirnosti napram občutljivim kurjim očesom ter od bolečine glasno zakriči. Žal ne pomaga niti vjunaost niti grobost in je pametneje, če se človek iznebi svojih kurjih oči. To pa se doseže z BURGIT-obličem za kurja očesa v nekaj dneh in sicer brez bolečin in z malimi stroški. BURGIT odstrani kurja očesa tako temeljito, da ne ostane na njih nobena rdeča pega več in da nosijo lahko najtežje kmetičke čevlje brez vsake bolečine.

Oskrbite si BURGIT v najbližji lekarni ali drogeriji, ker ni treba, da bi se morali dan za dnem izpostavljati tem brezobzirnostim. Pazite pa pri nakupu točno na izvirni zavoj BURGIT in odklanjajte ponaredbe.

Cena izvirnega zavoja za kosna: BURGIT-sredstvo oper kurja očesa Dinar 4.—, BURGIT oblič za podplato Dinar 8.—, BURGIT kapeji za nogo Dinar 5.—.

Družba BURGIT, Freilassing (Bayern).

Glavni zastupnik: Ivan Svatec, Novomesto (Slovenija).

Ustanov. l. 1870. Telefon št. 553.

Ključavničarstvo Avgusi Marlinčič

Ljubljana, Rimska c. 10-14

se priporoča za naročila novih valčnih zastorov (rolet) in solčnih plahit ter za popravilo istih. - Stalna zaloga vseh potrebnih za rolete in solčne plahit, raznovrstnih štetilnikov in vseh potrebnih za stavbe. - Izvršuje vsa ključavničarska dela in popravila. - Avto-geno varjenje.

* Točna posredstva! Zmerna cena!

Nekaj KOVAŠKEGA ORODJA prodam. — I. BIDA, kovač, Bukovca, p. Vodice nad Ljubljano.

ZOPER SLABO PREBAVO, živčne bolezni, slabokrvnost in oslabele vsake vrste, naročajte HOČEVARJEVO Aromatično železno tinkturo! Pol-litrske steklenice po 20 Din. Po 3, 6, 8 in 12 steklenic razpošilja samo izdelovalec lekarnar Stanko HOČEVAR, Vrhnika. 7641

STRAŠNO

se pritožuje nad dragiino, kdor se še ni prepričal, kako

POCENI

je magnetično in galanterijsko blago ter usuje pri trdki

»DANICA«

MAJZELJ & RAJSELI, Ljubljana, Turjaki trg 1.

Našim rodbinam
priporočamo našo pravo domačo

Kolinsko cikorijo

izvrstna pridelatek za kavo.

Volneno in perilno blago

kakor tudi vse vrste manufakturnega blaga dobite v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri trdki

R. Miklauc Ljubljana

Lingarjeva ulica - Medona ulica
- Pred Skofljo.

Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo!

NASLOVE

oddajalec in odjemalec stanovanj, trgovskih in obrtnih lokalov, posojil, kreditov ter prodajalec in kupcev hiš, posestev in premoženja dobite proti mali odškodnini pri

»POSREDOVALCU«, Ljubljana, Sv. Petra c. 23

Nad 120 milijonov kron

sem izplačal sorodnikom AMERIKANECV v zadnjih letih kot zavarovalnine, odškodnine ponesrečenih in druge terjatve. - Ako imate Vi kako zadevo v Ameriki ali drugod na tujem, pridite k meni, da jo uredim, ako se sploh da. — Dr. Ivan CERNE, gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6 (Ljudske posojilnice poslojpe).

Najboljši šivalni stroji in kolesa

Gritzner za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi

edino pri **Josip Petelinc**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

stotam potrebščine za šivanje, krojače, čevljarje in sedlarje
Galanterija in vse drobno blago

Odvetnik

dr. Igo Janc

naznanja, da je otvoril

dne 2. decem. t. l. svojo

pisarno v Kranju v hiši

št. 18, pri Plemončezariu

Prodajam nov parizarski VOZ

po nizki ceni. Franc Douč, Stožice - Ježica št. 13.

MERAKL

barve, črnila, lake, kiti, emalje,
copice in zamaženo čisti tirnež
najboljše kakovosti nud.

MEDIČ-ZANKL

družba
z o. z.

Maribor
podružnica

Ljubljana
centrala

Novi Sad
skladišče

Tovarne

Ljubljana - Medvode.

FRANC ERJAVEC,

»PRI ZLATI LOPATI«, trgov. z železnino,
LJUBLJANA :: Valvazorjev trg št. 7,
priporoča svoje bogato zalogo raznovrstne želez-
nine ter tudi prvovrstni dalmatinski »PORTLAND
CEMENT« po nizki ceni.

SUKNO

kamgarn in ševjot za
moške in ženske oble-
ke, belo, pisano in ru-
javo platno, čevjot, lila-
čevjot, tiskano in
razno manufakturno,
kupite na ceneje in v
velikanski izbiri v
novi urejeni in pre-
zidani veletrgovini
R. Stermecki, Celje,
št. 332. — Ilustrova-
ni cenik za čevlje,
klobuke, obleke, pe-
rilo, odeje, lasostriz-
nike, britve in tisoče drugih predmetov se
pošlje vsakemu zastoj! Vzorce proti odškod-
nini! Trgovci angros cene!

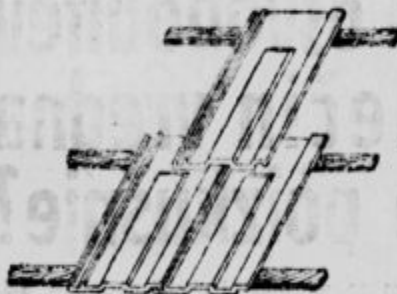
Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 13

prele VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu
nudi v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše
preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema za-
rezama, kakor tudi bobrovec (šiber) in

zidno opeko

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzlov.: Gospobanka.

Račun poštneje čakovnega urada za Slovenijo
št. 11.545

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Račun poštneje čakovnega urada v Z. rebu
št. 39.090

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik, Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje
tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.